

Barnkonsekvensanalys

om elevernas rätt till utbildning, hälsa och utveckling under coronapandemin

Utbildnings- och
arbetsmarknadsförvaltningen

Halmstad

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	4
Positiva konsekvenser som identifierats	4
Negativa konsekvenser som identifierats	5
Övergripande bild av konsekvenser	6
Jämställdhetsperspektiv	6
Bedömning och beslut	7
Kartläggning och beskrivning	7
Lagstiftning	7
Barnkonventionen	10
Tolkning och tillämpning av barnkonventionen	10
Folkhälsomyndighetens rekommendationer	12
Kommunens styrdokument	13
Forskning	13
Elevernas synpunkter	15
Elevhälsans synpunkter	26
Lärarnas synpunkter	28
Rektorernas synpunkter	30
Konsekvensanalys från Länsstyrelsen i Hallands län	31
Analys	32
Hur kan barnkonventionen bidra till förståelsen av lagstiftningen?	33
Hur har coronapandemin påverkat eleverna?	33
Positiva konsekvenser	34
Negativa konsekvenser	34
Bedömning och förslag till beslut	35
Konsekvensutvärdering	38
Återkoppling och information till elever och andra intressenter	38
Beslut	38
Bilaga 1	39
Bilaga 2	57
Bilaga 3	66
Bilaga 4	70

**Tack alla elever och personal för ett fantastiskt genomförande av utbildningen våren 2020.
Tack även för ert deltagande i barnkonsekvensanalysen.**

Inledning

Ewa Kristensson, förvaltningschef för utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen i Halmstads kommun, beslutade 1 april 2020 att upprätta en barnkonsekvensanalys för att utreda hur elevernas rätt till utbildning, hälsa och utveckling har påverkats och påverkas av coronapandemin och stängningen av gymnasieskolorna.

Syftet var att ta fram ett kunskapsunderlag som kan underlätta utformningen av kompensatoriska åtgärder i de fall sådana kan behövas för enskilda eller grupper av barn. Utifrån skolans demokratiuppdrag och Halmstads kommuns mål att vara en inkluderande kommun var syftet även att inhämta elevernas upplevelser och tankar om hur de i övrigt påverkats av coronapandemin och deras syn på framtiden. Deras bidrag kommer bland annat att förmedlas till kommunstyrelsen och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i Halmstads kommun.

Ewa Kristensson utsåg kvalitetsutvecklarna Sanna Bengtsson (SB) och Marina Zivojinovic (MZ), till utredare. Deras uppdrag var att genomföra barnkonsekvensanalysen under år 2020 tillsammans med förvaltningens jämställdhetsutvecklare samt rektorer på skolorna Kattegattgymnasiet, Sannarpsgymnasiet och Sturegymnasiet. Deltagande rektorer: Maria Burge (MB), Peter Hjelm (PH), Stina Kasemo (SK) och Frank Wedding (FW). Jämställdhetsutvecklare och teaterlärare: Thomas Karlsson (TK). Marie Lundin Karphammar (MLK), handläggare/barnrättsjurist på Sveriges kommuner och regioner (SKR), har bistått med kunskapsstöd.

Frågor till eleverna har ställts inom tre områden: utbildning, hälsa och utveckling/framtid. Alla svar har behandlats konfidentiellt. Berörda barn och unga, som framöver benämns elever, är samtliga elever på de aktuella gymnasieskolorna. Elevernas åsikter har insamlats genom kvantitativa och kvalitativa metoder och utifrån skolornas förutsättningar i nuläget. Metoden *Unga direkt*¹ del 1–3 användes som stöd i planeringen av genomförandet. Ambitionen har varit att synliggöra alla elevers synpunkter. Omständigheter där det finns särskild risk för att elevers rättigheter inte blir uppfyllda kan vara socioekonomiska förhållanden, nyanlända i Sverige, särskilda behov, våldsutsatthet, kön och ålder. Omständigheter kring förhållningssätt hos årskurs 1 och årskurs 2 jämfört med årskurs 3 som tar examen kan också bli aktuellt att titta särskilt på. Även omständigheter på sarskolan samt yrkesprogram och lärlingsutbildningar med praktiska moment kan komma att ha särskilda risker för att uppfylla elevernas rättigheter.

Återkoppling av beslut och hur elevernas och andras synpunkter beaktas kommer att ske under ht 2020/vt 2021.

¹ <https://www.barnombudsmannen.se/unga-direkt/>

Utredningens genomförande har utgått från upprättad utredningsplan som finns att hämta på https://skr.se/download/18.275d7b72171ac21e50a6840b/1588083378650/Barnkonsekvensanalys_kopplat_covid19_%20exempel_Halmstad.pdf

Sammanfattning

Gymnasieeleverna i Halmstads kommun har under en stor del av vårterminen 2020 genomfört sin utbildning på distans. För att få kunskap om på vilket sätt elevernas rättigheter har tillgodosetts har utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen i Halmstads kommun upprättat en barnkonsekvensanalys med stöd av SKR. Utifrån utredningens kartläggning vilken bygger på elevers, lärares, rektorers och elevhälsans synpunkter har olika konsekvenser identifierats. Synpunkter och upplevelser har inhämtats genom enkäter och intervjuer. Nedan sammanfattas dessa genom en uppdelning av positiva och negativa konsekvenser följt av en kort övergripande bild. Värdering av konsekvenser grundar sig dels på svar i fritext från den enkät som huvudman upprättat dels på analys som utredningens arbetsgrupp har genomfört.

Positiva konsekvenser som identifierats

Enkätresultaten visar att 16 % av eleverna uppger att de utifrån studieresultaten tycker att det var bättre med distansundervisning. Analysen visar att det finns flera olika förklaringar till denna uppfattning. Elever som inte vill eller har förmåga att ta utrymme i klassrummen har fått möjlighet att kommunicera via digitala verktyg på ett sätt som tilltalar dem. Vissa elever med funktionsvariationer har fått nya möjligheter då de tack vare digitaliseringen upplever att deras funktionshinder inte syns på samma sätt och därigenom inte upplevs som lika hämmande. Digitaliseringen har också kompenserat osynliga/små funktionshinder, exempelvis elever som behöver lite längre tid för att utföra en uppgift. Tack vare digitaliseringen har dessa elever upplevt mindre utsatthet och större kontroll över sin inlärningsituation.

Digitaliseringen har även gynnat högpresterande elever som är vana vid att arbeta digitalt och snabbt få svar. Det bedöms som positivt för alla elever att ha fått syn på det egna ansvaret för lärandet och en ökad förståelse om hur man på bästa sätt tillgodogör sig kunskap.

Majoriteten av eleverna, 86 %, tycker att de digitala verktygen har fungerat väl. Den utmaning som coronapandemin medförde visade att organisationen hade byggt upp en välfungerande digital plattform och att man var kompetensmässigt redo för att utföra utbildningsuppdraget på distans. Lärandet i tid och rum har blivit synliggjort vilket har lett till insikten om att det kan ske varsomhelst och närsomhelst på dygnet och således inte bara i klassrummet. Digitaliseringen har öppnat möjligheter för vidare utveckling av lärmiljöer. Det har även framkommit att lärarna har mognat i sitt användande av digitala verktyg. De har stärkt sitt teamarbete men även fått andra möjligheter att ge enskilt stöd till elever.

En majoritet av eleverna lyfter i sina fritextsvar värdet av de mänskliga relationerna. Under distansundervisningen har förutom mötet i skolan med klasskompisar och lärare även sociala

sammanhang under skoltid minskat. Eleverna uppger att de upplever ensamhet och saknar det fysiska mötet både med sina skolkamrater och med lärare. Denna insikt kan komma att ge en positiv effekt i form av en god inverkan på deras närvaro i skolan i framtida undervisning.

Negativa konsekvenser som identifierats

Majoriteten av eleverna uppger att distansundervisning är sämre än undervisning i skolmiljö och att de har upplevt negativa konsekvenser av digitaliseringen. Det digitala rummet har begränsningar avseende interaktion och kommunikation. Avsaknaden av ögonkontakt med alla samt bristen på kroppsspråk hämmar det sociala samspelet. De negativa konsekvenserna förstärktes även genom att det saknades regler och rutiner för den digitala kommunikationen.

Många lärare hade inte tillräcklig kunskap för att genomföra digital undervisning och schemat har inte varit anpassat för digital undervisning vilket innebär att utbildningen inte har varit likvärdig. En del elever klarade inte av egenansvaret och den ökade arbetsbördan. Kursmålen är inte uppbyggda för studier på distans och lärarna har därmed haft svårt att variera uppgifterna. Konsekvensen blev att eleverna upplevde studierna som monotona. Brist på fysisk kontakt medförde även att risken för fusk ökade. Till följd av brist på fysisk kontakt och aspekter som kroppsspråk och ögonkontakt har risk för fusk ökat och lärarna har i sin kunskapsbedömning haft svårt att tillgodose underlag utöver det teoretiska som lämnas in. Samtidigt ökade elevernas oro för sina betyg. Denna svårighet och oro blev särskilt framträdande i utbildningar med praktiska moment.

Skillnaderna i elevernas villkor och förutsättningar i hemmiljön har blivit tydligare och påverkat deras studiesituation i större utsträckning än vanligt. Alla elever har inte haft möjlighet till studiero i hemmet, deras tekniska utrustning har varit undermålig och de har inte föräldrar som har kunnat stötta dem i studierna. Dessutom kan den uteblivna skollunchen ha bidragit till att vissa elever inte har ätit lunch på grund bristande ekonomiska resurser i familjen.

Av enkätsvaren framgår att 44 % av eleverna uppger att deras hälsa har påverkats negativt. Det har varit svårt att planera och genomföra fysiska aktiviteter och dagarna har präglats av stillasittande. De vittnar även om känslor av ensamhet, oro, isolering, ångest och depression. De elever som mådde dåligt redan innan coronapandemin berättar att deras dåliga mående har förstärkts ytterligare. Många elever som skulle ta studenten upplevde en stark oro och ilska av att inte kunna genomföra detta enligt traditionella ritualer, vilket även rörde upp känslor hos en hel del föräldrar och anhöriga.

Farhågor finns hos personalen att elevens missbruk har ökat liksom elevens utsatthet för missbruk, våld och olika former av kränkningar i hemmet. Bristen på insyn från utomstående under skoldagen har fått konsekvenser för ungdomar med svåra hemförhållanden och behov av skydd. Eleverna har inte själva lyft dessa problem i svaren på de öppna frågorna, vilket skulle kunna bero på en känsla av skam och att man inte vill eller vågar blotta sin utsatthet i en enkät eller intervju. I samband med skolstarten kommer skolans personal vara särskilt uppmärksamma på eventuell ökad utsatthet eller frånvaro hos eleverna på grund av hemförhållanden.

Övergripande bild av konsekvenser

Elevernas och personalens bild av vad som fungerat bra och dåligt speglas av likvärdiga faktorer så som studiero, kunskap i digitala verktyg, egen planering och social interaktion. Bilden av hur rättigheter och svårigheter under coronapandemin har sett ut skiljer sig inte av vikt när elevernas bild jämförs med personalens. Vardagen i skolan som elever och personal är vana vid skiljer sig åt utifrån uppdrag, behov och syfte. Därav skiljer sig upplevelsena men de faktorer som man har lyft som svåra att upprätta samt de delar som har medfört positiva upplevelser berör samma faktorer oavsett om det är eleverna eller personalen som svarar. Majoriteten tycker att undervisningen har fungerat bra och att kunskap i digitala verktyg finns.

Det som inte har fungerat och som både elever och lärare uppger att de har saknat är den sociala interaktionen. Både elever och lärare lyfter en insikt om betydelsen av det fysiska mötet i skolan. Skolans funktion som en social mötesplats och en plats för både lärande och att utvecklas som människa har saknats av många. Eleverna uppger även att de har haft svårt att avgöra när skoldagen är slut och fritiden tar vid. Att endast vara hemma har lett till känslor av ensamhet och brist på motivation. Lärarna upplever att undervisning enbart genom distans gör det extra svårt för dem att nå ut till samtliga elever och försöka möta varje elevs förutsättning såväl genom teori som praktik. Det har visat sig att elever som har varit svåra att nå och elever som behöver extra stöd av vuxna i skolmiljön har drabbats extra hårt av distansundervisningen. Detta framgår av den bild som återspeglas av såväl elever som av lärare.

Halmstads kommun har identifierats som en segregerad stad och skolorna arbetar aktivt för att motverka ökad segregation samt för att möta utmaningar i socioekonomiskt utsatta områden. Vad gäller distansundervisningen under coronapandemin har elever bosatta i dessa i områden upplevt en mindre trygghet och svårigheter rent tekniskt och resursmässigt. Personalen upplever också att en stor andel av elever bosatta i dessa områden tenderar att vara i riskzon och i behov av elevhälsan i stor omfattning vilket i viss mån har varit svårt att upprätthålla.

Jämställdhetsperspektiv

Några mönster som går att ana är att killarna lägger större ansvar gällande teknikstrulet på läraren än på själva tekniken även om tjejerna också upplever tekniken ha skapat viss problematik i undervisningen. Tjejerna upplever högre press medan killarna uttrycker det som om att de behöver ta mer ansvar. Killarna lyfter att de tappade motivationen i högre grad än tjejerna som i högre omfattning lyfter saknaden av det sociala och de fysiska mötena i skolan. Både tjejer och killar lyfter svårigheten med att få hjälp och att be om hjälp. Killarna har mer fokus på aktivitet, träning och sömn i sina svar gällande hälsa medan tjejerna relaterar påverkan på hälsan till att främst handla om ökad ensamhet och oro, kanske speglar den bilden som finns är gängse i vårt samhälle även om både könen naturligtvis kan uppfatta allt. Framtidsutsikterna skiljer sig inte mycket åt mer än att tjejerna var mer detaljerade i vad de kunde se att de ville och skulle göra i framtiden. Det är generellt så att i fritextsvaren att tjejerna skrev många fler ord och kunde på ett mer nyanserat sätt redogöra för sina tankar och känslor än killarna. Det var fler killar som lämnade fritextutan tom vid samtliga frågor jämfört med hur många av tjejerna som valde att inte uttrycka sig med egna ord. Fler killar än tjejer angav vet inte som ett svar. Vid en

djupare analys kan en frågeställning kring huruvida samhället tränar tjejerna tidigare i att kunna förklara sina tankar och känslor i ord och text där det inte på samma sätt krävs för killar att vara lika nyanserade. Detta behöver kartläggas mer för att kunna förstå varför det uppstår.

Bedömning och beslut

Utifrån utredningens bedömning om hur elevernas rättigheter kan tillgodoses har förvaltningschef Ewa Kristensson beslutat att genomföra olika åtgärder. Detta innebär bland annat att gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna har fått olika uppdrag i syfte att vidare undersöka och försöka kompensera brister i utbildningens praktiska och teoretiska moment samt att ge eleverna möjlighet att reflektera över sin studiesituation under hösten 2020. Av bedömningen framgår även att eleverna kan behöva extra stöd för att bearbeta känslor av oro. Personalen bör därför vara särskilt uppmärksamma på om elever har farit illa under aktuell period. Vidare bedöms att åtgärder behöver genomföras för att utveckla en mer likvärdig utbildning i digitalisering.

Det har i utredningen även framkommit att elevinflytandet behöver utvecklas samt att det finns behov av planering för återgång till vanlig skolgång under hösten. Eleverna har framfört önskemål om att få vara delaktiga i hur en eventuell ny pandemi ska hanteras.

Kartläggning och beskrivning

En barnkonsekvensanalys är en prövning av barnets bästa, vilket innebär att relevant information behöver inhämtas för att utifrån en helhetsbedömning kunna fatta bästa möjliga beslut.

I detta ärende har information inhämtats bland annat gällande barnkonventionen, lagar och förordningar, myndighetsföreskrifter, Halmstads kommuns övergripande styrdokument, samt gällande forskning och erfarenhetsbaserad kunskap. En viktig del i utredningen har varit att inhämta synpunkter från elever, elevhälsan, lärare och rektorer. Vidare har kunskap inhämtats från en konsekvensanalys gällande COVID -19 som utarbetats av Länsstyrelsen i Halland.

Lagstiftning

Följande lagstiftning är aktuell:

1 kap 2 § regeringsformen

Det allmänna skall verka för att alla människor skall kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara.

1 kap 10 § skollagen (2010:800)

I all utbildning och annan verksamhet enligt denna lag som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år.

Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas.

Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

1 kap 4 § skollagen (2010:800)

Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

3 kap 2 § skollagen (2020:800)

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

1 kap 5 § skollagen (2010:800)

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

1 kap 8 § skollagen (2010:800)

Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag.

1 kap 9 § skollagen (2010:800)

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

4 kap 3 § skollagen (2010:800)

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

6 kap 1–2 §§ skollagen (2010:800)

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

16 kap 42 § skollagen (2020:800)

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds utbildning på nationella program.

Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar.

16 kap 37 § skollagen (2020:800)

En elev som har påbörjat en utbildning på ett nationellt program, en nationell inriktning eller en särskild variant har rätt att hos huvudmannen eller, om huvudmannen är offentlig, inom samverkansområdet fullfölja sin utbildning på det påbörjade programmet eller den aktuella inriktningen eller varianten.

Första stycket gäller även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under studietiden.

17 kap 16 § skollagen (2020:800)

Hemkommunen ansvarar för att alla behöriga ungdomar i hemkommunen erbjuds programinriktat val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion. Erbjudandet om programinriktat val ska avse utbildningar som är inriktade mot ett allsidigt urval av de nationella program som kommunen anordnar eller erbjuder genom samverkansavtal.

Utöver det som följer av första stycket ansvarar hemkommunen för att elever från grundsärskolan erbjuds yrkesintroduktion och individuellt alternativ, om de önskar sådan utbildning. Hemkommunen behöver dock inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Hemkommunen får erbjuda språkin introduktion enligt 12 § till elever som tillhör gymnasiesärskolans målgrupp. *Lag (2018:749)*.

17 kap 15 § skollagen (2010:800)

En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den utbildningsplan som gällde när utbildningen inleddes och den individuella studieplanen, eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan och en ny individuell studieplan.

Distansundervisning

Distansundervisning i grund- och gymnasieskolan är idag inte tillåten enligt skollagen förutom vid vissa undantag. Proposition 2019/20:127 innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som innebär utökade möjligheter att använda fjärrundervisning och distansundervisning i bland annat gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Enligt propositionen ska ändringarna i skollagen träda i kraft den 1 augusti 2020. De nya bestämmelserna ska tillämpas på utbildning och annan verksamhet som påbörjas efter den 30 juni 2021. En följdändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Barnkonventionen

Aktuella artiklar i denna utredning är framförallt grundprinciperna, d.v.s. artikel 2, 3, 6, 12 och artikel 4. Vidare är artikel 1, 19, 28, 29 gällande frågan om utbildning, artikel 19, 24 och 39 gällande frågan om hälsa och artikel 13 och 14 aktuella. Artikel 22 och 23 är aktuella utifrån att nyanlända och funktionshindrade barn har särskilt rätt till stöd. Andra artiklar kan även komma att ha relevans utifrån vad som framkommer i utredningen.

Enligt artikel 1 avses med barn varje människa under 18 års ålder. Enligt artikel 2 är alla barn lika värda och har rätt till alla rättigheterna. Inget barn får diskrimineras. Enligt artikel 6 har barn rätt att utvecklas så långt det är möjligt. Enligt artikel 12 har barn rätt att få ge sina åsikter i frågor som berör dem och dessa ska beaktas i beslutet. Beslutet ska återkopplas till barnen. Enligt artikel 3 ska i åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Enligt artikel 4 ska i fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna till fullo utnyttja sina tillgängliga resurser för att tillgodose barn sina rättigheter.

Enligt artikel 28 har barn rätt till utbildning. I artikel 29 framgår syftet med utbildningen. Barn ska enligt artikel 19 skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld. Artikel 32–36, som är olika former av skyddsartiklar, kan även bli aktuella.

Enligt artikel 13 och 14 har barn rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

Enligt artikel 22 har flyktingbarn rätt att särskilt få lämpligt skydd och humanitärt bistånd.

Enligt artikel 23 har barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättningen rätt att få stöd.

Enligt artikel 24 och artikel 39 har barn rätt till hälsa, till hälso- och sjukvård samt rehabilitering.

Tolkning och tillämpning av barnkonventionen

Barnkonventionen ska ses som hel och odelbar och artiklarna är beroende av varandra.² De fyra grundläggande principerna är artiklarna 2, 3, 6 och 12.³ Varje princip har en självständig betydelse men ska också vara vägledande vid tolkningen och tillämpningen av de övriga bestämmelserna i barnkonventionen.

Artikel 2

Principen om barnets rätt till icke-diskriminering ska tolkas i förhållande till olika frågor och grupper av barn.⁴

² Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 5 (2003), p. 18.

³ Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 5 (2003), p. 12.

⁴ Ds 2019:23 sid 53 och Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 1 (2001), barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 9 (2006) och barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 4 (2003).

Alla barn i staten har en likvärdig rätt till alla rättigheterna oberoende av status och var i landet de bor och inget barn får diskrimineras. Alla barn har rätt till utbildning (art 28–29), hälso- och sjukvård (art 24) och rätt till skydd (artikel 19, 3.2, 32–38). Det är särskilt viktigt att rättigheterna för flyktingbarn, funktionshindrade barn, barn som riskerar ohälsa, social trygghet och skälig levnadsnivå samt barn som riskerar utsättas för fysiskt, psykiskt våld och/eller utnyttjande i olika former beaktas. (Jmf artikel 19, 3.2, 32–38, 22, 23, 24, 26 och 27).

Artikel 6

Barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling är kopplad till flera artiklar i konventionen som handlar om barnets rätt att få sina grundläggande behov tillgodosedda, bland annat enligt artikel 19, 23, 24, 27, 28 och 31.⁵ Barnet har rätt till fysisk, psykisk, andlig och moralisk utveckling.

Alla barn har rätt att utvecklas och rätt till utbildning som syftar till att utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga samt för att förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle. Utbildningen ska enligt artikel 29 syfta till att utveckla respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt för principerna i Förenta nationernas stadga.

Artikel 3

Principen om barnets bästa uttrycker både en individuell och en kollektiv rättighet. Det innebär att vad som bedöms vara barnets bästa ska i första hand beaktas i såväl åtgärder som rör ett enskilt barn som åtgärder som rör grupper av barn.⁶

Enligt barnrättskommittén består principen om barnets bästa av flera olika dimensioner. (Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013), p. 6) Det är en materiell rättighet, en rättslig tolkningsprincip och ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser. Rätten att få barnets bästa bedömt i beslut som gäller barnet är en materiell rättighet. Barnets bästa ska i denna bedömning, när olika intressen vägs mot varandra, väga tungt men inte ensamt vara utslagsgivande. I det enskilda fallet kan således andra samhällsintressen väga tyngre. Som materiell rättighet är principen om barnets bästa enligt kommittén direkt tillämplig och kan åberopas i domstol.

Barnrättskommittén understryker att principen om barnets bästa även är en grundläggande rättslig tolkningsprincip. Om en rättsregel är öppen för fler än en tolkning, ska den tolkning som mest verkningsfullt tillgodoser barnets bästa ha företräde. (Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013), p. 6) Principen är också ett tillvägagångssätt i beslutsprocesser. Det innebär att när ett enskilt barn eller en grupp barn kommer att påverkas av ett beslut, måste beslutsprocessen innehålla en utvärdering av eventuella positiva eller negativa konsekvenser för barnet eller barnen. I beslutet ska beslutsfattaren dessutom motivera på vilket sätt hänsyn har tagits till barnets bästa, dvs. vad som beslutsfattaren ansett vara barnets bästa, vilka kriterier detta grundas på och hur barnets intressen vägts mot andra intressen, vare sig dessa handlar om

⁵ Ds 2019:23 sid 54.

⁶ Proposition 2017/18:186 sid 95 f och Ds 2019:23 sid 54 f.

övergripande policyfrågor eller enskilda fall. (Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013), p. 6 och 97).

Principen om barnets bästa ska enligt barnrättskommittén tillämpas i förhållande till övriga grundprinciper i konventionen. Av dessa är artikel 12 av särskild vikt. Artiklarna 3 och 12 kompletterar varandra. Barnets åsikter är en viktig del i bedömningen av barnets bästa. (Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 14 (2013), p. 43 och 89 samt barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 12 (2009), p. 74).⁷

Artikel 12

Barnet har rätt att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör barnet. Barnet är bärare av rättigheter och ska vara delaktig och ha inflytande över sitt liv. Artikel 12 kräver inte enbart att barnet ska få uttrycka sina åsikter, utan åsikterna ska dessutom tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.⁸ Artikel 3.1 tillämpas inte korrekt om inte kraven i artikel 12 är uppfyllda.⁹

Med fritt avses att barnet har en rättighet att framföra sina åsikter, inte en skyldighet. Barnet kan därför säga nej. Det är viktigt att barnet får information om vad hen förväntas ha en åsikt om och det är av vikt att barnet får återkoppling. Rätten att få sin åsikt hörd är inte beroende av ålder. Vilken vikt åsikten ska få beror på en bedömning av ålder och mognad som enbart kan göras efter att barnet har kommit till tals.¹⁰

Folkhälsomyndighetens rekommendationer

Folkhälsomyndigheten rekommenderade 17 mars 2020 att undervisningen i gymnasieskolan och Komvux inte ska bedrivas i skolans lokaler, utan genom fjärr- eller distansundervisning.

Utdrag ur Folkhälsomyndighetens rekommendationer:

Från och med den 15 juni har Folkhälsomyndighetens tidigare rekommendation om att gymnasieskolor och Komvux skulle undervisa på distans tagits bort.

Bakgrunden till att Folkhälsomyndigheten tar bort rekommendationen om distansundervisning är att de har konstaterat att barn och unga bara blir sjuka i mindre utsträckning, att de generellt har milda symptom om de blir sjuka och att de generellt heller inte smittar andra barn eller vuxna. De flesta barn som blivit sjuka har smittats av en vuxen, visar Folkhälsomyndighetens rapport.

De som arbetar inom gymnasieskolan har inte diagnosticerats med COVID-19 i högre utsträckning än andra yrkesgrupper. Utifrån det epidemiologiska läget och det aktuella kunskapsläget anser Folkhälsomyndigheten att det är rimligt att gymnasieskolan återgår till ordinarie verksamhet vid terminsstarten i höst.

⁷ Ds 2019:23 sid 54 f. Se även proposition 2017/18:186 sid 95 f.

⁸ Ds 2019:23 sid 54 ff.

⁹ Proposition 2017/18:186 sid 96

¹⁰ Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 12 (2009) p 16, 22-25, 28-31

Det är viktigt att skolorna vidtar åtgärder för att minska smittspridning, till exempel genom att

- undvika att samla större elevgrupper om det är möjligt
- undvika trängsel
- förlägga verksamhet utomhus när det är möjligt
- erbjuda goda möjligheter att tvätta händerna.¹¹

Kommunens styrdokument

I Halmstads kommuns styrdokument, *Planeringsdirektiv med budget 2020–2024*, beskrivs inriktningar som skall fokuseras. En av inriktningarna handlar om en bra start i livet för barn och unga. Viljeinriktningen är att alla barn och unga i Halmstads kommun ska få en bra start i livet och kunna utvecklas. Oavsett uppväxtvillkor, kön eller var man bor ska alla barn och unga ha rätt till en jämlik skola och en meningsfull fritid. I detta sammanhang lyfter man det faktum att barnkonventionen blir lag från 1 januari 2020 och att den kommer att påverka Halmstads kommuns arbete och förhållningssätt.

Kommunfullmäktige i Halmstads kommun har även antagit *Plan för den inkluderande kommunen 2020–2024*. Syftet är att planen ska användas som ett strategiskt dokument som leder till olika aktiviteter och insatser i kommunkoncernen som bland annat ska stärka barns rättigheter.

Forskning

Effekter av skolstängningar på hälsan på sikt.¹²

Det finns inga systematiska sammanställningar inom området skolstängningar och långsiktiga effekter på hälsan. Coronapandemin och dess konsekvenser har dock aktualiserat barnets rättigheter enligt barnkonventionen, bland annat rätt till utbildning, hälsa och utveckling. Vid skolstängningar drabbas de redan utsatta barnen hårdast. Barnen kan förlora skolmaten och de drabbas oftast hårdast av att inte ha dagliga rutiner i skolan att hålla sig till. Det är också mer utmanande för familjer med låg socioekonomisk status att ha en ostörd hemmiljö och bra internetuppkoppling för distansstudier. Hemmiljön kan samtidigt förvärras eftersom exempelvis ekonomiska problem kan leda till försummelse och ökad utsatthet för våld och övergrepp (34). Dessutom nämns ökad risk för skolmisslyckande och psykisk ohälsa bland barn och unga som konsekvens.

Skolstängning innebär att de mest sårbara eleverna fräntas sitt sociala och pedagogiska stöd, förutom den kvantitativa och kvalitativa påverkan på lärandet och konsekvenser för den psykiska hälsan hos elever. För tonåringar kan skolstängningar och social distans vara särskilt utmanande eftersom de är i en period av frigörelse från föräldrarna och har ökat behov av kontakt med kompisar. Betydelsen av en sammanhållen och tillgänglig elevhälsa har också belysts samt angelägenheten av att prioritera och underhålla ordinarie barnvaccinations-program i hela

¹¹ <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/coronaviruset-och-covid-19---regler-for-skolor-och-forskolor/regler-for-forskolor-och-skolor-som-haller-oppet-eller-behover-stanga-pa-grund-av-coronapandemin>

¹² Ur en kunskapssammanställning från Folkhälsomyndigheten, Covid -19 hos barn och unga, sid 13.

världen under pågående pandemi. För barn i skolålder är en fungerande och tillgänglig elevhälsa central för att klara denna uppgift. Flera studier pekar på värdet av förståelsen av att balansera smittspridningsinsatser (skolstängning) mot mer bredare effekter på hälsa bland barn och unga.¹³

Några citat att ta hänsyn till:

En traumatisk kris brukar definieras som en reaktion på en oväntad, extremt omvälvande yttre händelse som leder till att hela vår existens, vår trygghet och vår identitet upplevs hotad. Reaktionen kan också uppstå som en följd av en långvarig, svår belastning. Den traumatiska krisen drabbar hela individens tillvaro och får emotionella, tankemässiga (kognitiva) och fysiska följder.¹⁴

Vi människor reagerar på olika sätt när en ny sjukdom som COVID-19 upptäcks. En del blir oroliga och undrar hur man kan skydda sig och sin familj – andra funderar inte alls så mycket på det nya. Det som är viktigt är att det finns inga rätt eller fel tankar.¹⁵

¹³ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/03fff9a4b6ba4b36b84f69a5f9486cbf/covid-19-barn-unga-kunskapssammanstallning.pdf>

¹⁴ <https://www.psykologiguiden.se/rad-och-fakta/fa-hjalp/kris-och-trauma>

¹⁵ <https://www.katastrofpsykologi.se/om-oss/nyheter/corona/>

Elevernas synpunkter

Elevernas synpunkter har inhämtats genom två digitala enkäter varav en är upprättad av huvudman och en är upprättad endast för en av tre skolenheter. Synpunkter har också samlats in via djupintervjuer samt genom bild och formgivning. Kartläggning och framtagning av en samlad bild har gjorts genom sammanställning och analys av den insamlade informationen.

Kartläggningen av elevernas åsikter baserades på frågor inom följande områden:

- Utbildning
- Hälsa
- Framtid

1 115 elever har förmedlat sina åsikter genom enkäter och djupintervjuer, (vilket motsvarar ungefär en tredjedel av alla gymnasieelever i Halmstads kommun). Enkäterna bestod av både öppna och slutna frågor vars formuleringar syftade till att få en så saklig och korrekt bild av situationen som möjligt. Enligt beslut från regeringen har gymnasieskolornas undervisning sedan 18 mars 2020 bedrivits digitalt genom en så kallad online undervisning i kris. Därför har frågorna till eleverna främst ställts digitalt. Det har varit frivilligt för eleverna att besvara frågorna. I enkäten upprättad av huvudman fanns en urvalsfråga gällande könsidentitet. Det fanns färdiga svarsalternativ. Av de 745 inkomna svar var det 400 elever som identifierar sig som kille och 337 elever som tjej. Det var 8 elever som identifierar sig som annat/vet ej.

Svaren har analyserats i workshops vid tre tillfällen där arbetsgrupp för denna barnkonsekvensanalys tillsammans med förvaltningschef, länsstyrelsen i Halland, elevhälsa och kommunledningsförvaltningen varit representerade.

Redovisning av elevernas enkät- och intervjusvar

För utförligare redovisning av sammanställningen, se bilaga 1.

Utbildning

Det är 41 procent av eleverna som upplever att deras studieresultat har påverkats negativt av distansstudier. Marginellt större andel med 43 procent upplever varken eller/vet ej vad gäller påverkan på sina studieresultat. Det är 16 procent av eleverna som upplever en positiv inverkan av distansstudier på sina studieresultat. De elever som upplevt det positivt tycker att det har varit lugnare hemma och då lättare att fokusera på en uppgift i taget. Många upplever dock brist på motivation och kontakt med klasskompisar, vilket eleverna tror har påverkat deras studieresultat negativt. Eftersom de inte har fått samma återkoppling från lärarna som tidigare har de upplevt oro för betygen och för att inte hinna med. Vad gäller möjligheter till stöd i sina studier upplever dock 90 procent att detta har upprätthållits till viss del eller på samma sätt som tidigare.

Cirka 80 procent av eleverna har uppgett att användandet av digitala verktyg och lärarnas kunskap i detta avseende fungerat delvis bra eller mycket bra. Omkring 50 procent uppger att de praktiska kursmomenten fungerat delvis bra eller mycket bra. Många elever upplever dock att lärarnas kunskap brister i att variera skoluppgifter vilket har medfört att eleverna har fått en ökad arbetsbörda. Deras erfarenhet är att lärarna har gett dem fler uppgifter än vanligt. Många

elever upplever att de har svårt att behålla koncentrationen hela dagen och att dagarna flyter samman. Över 70 procent av eleverna har svarat att de anser att kontakten med klasskompisar har blivit sämre och att det är svårt att hålla kontakten under lektionerna, mellan lektionerna och även efter skoltiden. 15 procent, som upplever att kontakten blivit bättre, nämner att den ångest de upplever av att behöva vara i skolan har uteblivit när de har haft distansundervisning.

Ungefär 70 procent av eleverna upplever att tillgängligheten till deras mentor har varit samma eller bättre under distansundervisningen. Eleverna är vana sedan tidigare vid att ha dialog med sin mentor genom digitala verktyg. Ungefär hälften av eleverna har ansett att tillgängligheten till lärarna i övrigt har brustit under distansundervisningen. Den andra hälften har dock ansett att tillgängligheten har varit samma eller bättre.

Vad gäller upplevelsen av möjlighet till pauser och återhämtning anser 42 procent att detta har blivit sämre, 23 procent upplever att det är likadant som vanligt. Det är 35 procent av eleverna som upplevt att det varit bättre möjlighet till paus och återhämtning under distansundervisningen. Störst andel elever upplever att det är svårare att ta paus och känna att det finns tid för återhämtning när skoldagen räknas som avslutad. En del elever som bor en bit från sin skola upplever att möjligheterna till återhämtning blivit bättre eftersom de slipper restid.

Hälsa

Det är 44 procent av eleverna som upplever att deras hälsa har påverkats negativt. Något mindre andel med 37 procent svarar varken eller/vet ej och 19 procent uppger att hälsan påverkats positivt. En stor del av svaren speglas av uttryck grundade i ensamhet, ångest, stress och oro för både sin hälsa men också för skola och samhället i stort. Majoriteten av eleverna anger att deras sociala tillvaro har försämrats och att det gör att man känner sig ensam och isolerad. En viss andel elever upplever minskad ångest när man inte behöver vara i skolan som vanligt och möta alla människor. Oro kring studier speglas främst av svar gällande ökat behov av att ta eget ansvar, planera sina dagar mer än vanligt och svårt att hitta tid för lunch och andra pauser.

Framtiden

Omkring 70 procent av eleverna har uppgett att de anser att områdena hälso- och sjukvård samt skola/utbildning ska prioriteras av beslutsfattarna i framtiden. Därefter kom områdena miljö/klimat och arbete. (Alternativen var arbete, miljö, handel, digitalisering, kollektivtrafik, utbildning, kultur, fritidsaktiviteter, hälso- och sjukvård och sociala relationer.)

Elevernas svar om hur de upplever sin framtid speglas av hoppfullhet. Trots att det i nuet framkommit tunga känslor, tror de att det snart kommer att bli som vanligt. Många elever har upptäckt att de på egen hand kan planera och prioritera sina dagar och att de framöver både kan och vill ta ett större ansvar för sina studier. De har fått bra insikter som de har nytta av inför framtiden.

Utdrag från elevers åsikter:

"Jag ser positivt på framtiden, jag kommer stöta på utmaningar men ser ett ljus och hoppas och tror att vi löser det"

Det är viktigt att ungdomars hälsa inte hotas av en ny pandemi. Informationen till alla över hela världen måste vara samma och inga "fakenews". Politiken i Sverige måste enas och stå stabila. Det är bra att förlita sig på fakta och Tegnell. Regeringen borde vara tydligare i sina rekommendationer.

Elever tycker att ungdomar finns med i debatten om framtiden i alldeles för liten utsträckning och att ungdomars röster måste tas på allvar. De uppmanar vuxna att "utbilda sig i att ta ansvar genom att vi vet vad vi kan påverka och hur". En skola med ett välfungerande elevråd är en drömskola, enligt eleverna. I Halmstad borde politikerna ha lyssnat mer på eleverna. Politiker eller beslutsfattare ska inte fatta beslut utan att tillfråga oss först.

Om en pandemi händer igen har elever framfört att de enbart vill ha distansundervisning 2 – 3 dagar i veckan och att resterande tid blir egen tid för uppgifter. Deras schema måste anpassas bättre till online undervisning. De hoppas då få vara medskapare till hur distansundervisningen ska utföras. Mer variation behövs och tänkta scenarios behöver tas fram.

Jämställdhetsperspektiv

Från enkäten upprättad av huvudman har en analys gällande könsidentifiering och jämställdhetsperspektiv gjorts för att se eventuella mönster speglade av könstillhörighet i eleverna upplevelse av utbildning, hälsa och framtid under coronapandemin.

Utbildning

På vilket sätt har distansundervisningen påverkat dig så svarade majoriteten av killarna att okunskapen kring tekniken från skolan/lärarna påverkat utbildningen negativt. Killarna upplevde sig mindre motiverade, svårare att få hjälp av lärare men också svårare att be om hjälp via de digitala verktygen. Flera upplevde också att de fick ta ett större ansvar för sina studier och att de fick fler uppgifter.

Många tjejer kände hög press med fler uppgifter än vanligt. Tjejerna anger i stor omfattning att de saknar det fysiska mötet med lärare/elever. Även tjejerna beskriver att teknikstrul/okunskap kring teknik har funnits där tjejerna pekar hur det varit svårt att komma in på lektionerna, uppkopplingshastighet, täckning m.m. vilket har försvårat utbildningsmöjligheter. Tjejerna lägger inte lika mycket fokus på lärarens okunskap som killarna men i lika omfattning som killarna anger tjejerna att det varit svårare att få hjälp och även att be om hjälp.

Hälsa

I killarnas fritextsvar återkommer svar och upplevelser om att det på grund av distansundervisningen varit svårt att träna och röra sig som vanligt, killarna upplever att de har rört på sig mindre men fått mer sömn. I tjejernas fritextsvar finns en viss mängd svar gällande träning och hur stillasittandet har ökat men främst är det också kopplat till tjejernas upplevelse av distansstudier lett till mindre sociala sammanhang och fler tjejer känner sig ensamma, nedstämda och oroliga.

Framtid

De flesta av killarna hoppas att allt ska gå tillbaka till hur det var innan pandemin och vill komma tillbaka till skolan. Majoriteten av killarnas svar speglas av en ljus tro på framtiden trots allt utan att de ger specifika få detaljer kring tankar och mål i framtiden. Störst andel av tjejernas svar visar att det finns en hoppfullhet där tjejerna ser positivt på framtiden. Tjejerna ger generellt fler detaljer kring framtiden både med kortsiktiga och långsiktiga mål.

Analys jämställdhetsperspektiv

Några mönster som går att ana är att killarna lägger större ansvar gällande teknikstrulet på läraren än på själva tekniken även om tjejerna också upplever tekniken ha skapat viss problematik i undervisningen. Tjejerna upplever högre press medans killarna uttrycker det som om att de behöver ta mer ansvar. Killarna lyfter att de tappade motivationen i högre grad än tjejerna som i högre omfattning lyfter saknaden av det sociala och de fysiska mötena i skolan. Både tjejer och killar lyfter svårigheten med att få hjälp och att be om hjälp. Killarna har mer fokus på aktivitet, träning och sömn i sina svar gällande hälsa medans tjejerna relaterar påverkan på hälsan till att främst handla om ökad ensamhet och oro, kanske speglar den bilden som finns är gängse i vårt samhälle även om både könen naturligtvis kan uppfatta allt. Framtidsutsikterna skiljer sig inte mycket åt mer än att tjejerna var mer detaljerade i vad de kunde se att de ville och skulle göra i framtiden. Det är generellt så att i fritextsvaren att tjejerna skrev många fler ord och kunde på ett mer nyanserat sätt redogöra för sina tankar och känslor än killarna. Det var fler killar som lämnade fritextrutan tom vid samtliga frågor jämfört med hur många av tjejerna som valde att inte uttrycka sig med egna ord. Fler killar än tjejer angav vet inte som ett svar. Vid en djupare analys kan en frågeställning kring huruvida samhället tränar tjejerna tidigare i att kunna förklara sina tankar och känslor i ord och text där det inte på samma sätt krävs för killar att vara lika nyanserade. Detta behöver kartläggas mer för att kunna förstå varför det uppstår.

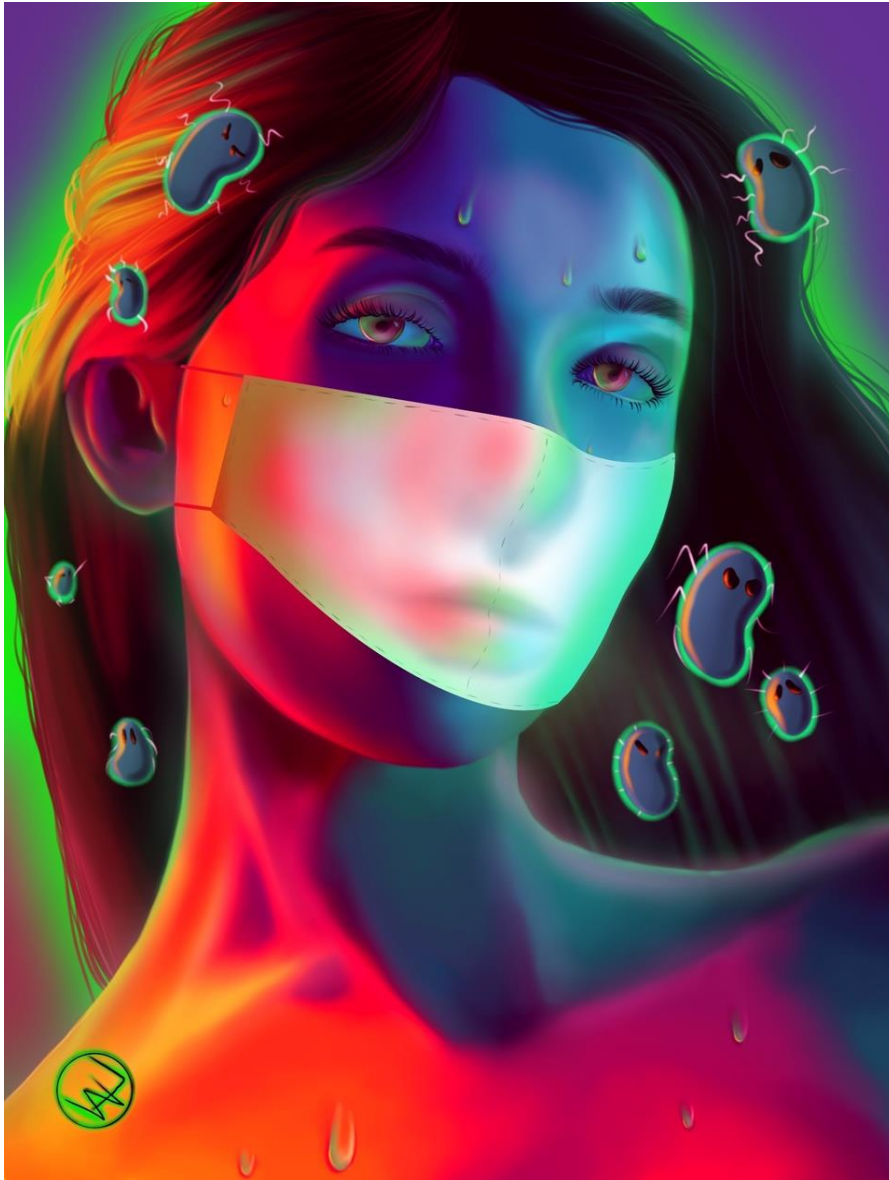
Elevernas synpunkter via bilder

Eleverna i klass Es19k på estetiska programmet har skapat digitala bilder för att uttrycka sina känslor och tankar kring coronapandemin. Lärare är Kerstin Söderholm. Nedan följer bilderna och elevernas egna ord tillhörande varje bild.

Cléo Cesar, Es19k

”Bilderna visar Gollum som har bunkrat upp sig på toapapper och handsprit. Det är ämnat som ett sätt att reta alla som bunkrar upp sig på olika saker nu under denna pandemi. Då karaktären Gollum (i filmerna) sitter för det mesta i en grotta med sin ring, tänkte jag att jag kan ta detta koncept och göra om det lite smått.”

Lova Wisjö, Es19k

”Jag valde att göra Corona som en person, jag ville att Corona skulle se sjuk ut och ha symptomen som en person med Corona skulle ha. Jag försökte också ha med färgerna som är kopplade till själva viruset. Sedan ville jag att det skulle komma ett ljus från ena sidan av bilden som om en dörr öppnades och människor strövar in i Coronas mörker och försöker stoppa Corona. På den andra sidan är det inte något ljus och det är vägen till förödelse då Corona fortsätter att ta död på människor. Jag ville också ha med små gröna bakterier som svävade runt för att visa avståndet man måste hålla från människor nu för tiden.”

Thea Nyman, Es19k

”Med epidemin av corona har det satt många i en plats av rädsla. Med denna bild vill jag visa att detta virus har tagit många liv.”

Linnea Karlsson, Es19k

”Jag gjorde en bild som visar hur människor reagerade under Coronaviruset. Bland annat har jag ritat en massa mat, det ska symbolisera och visa hur många idag hamstrar mat och bunkrar mat på grund av Corona-viruset. På min bild så ritade jag inte bara en massa mat, jag ritade även en människa, som då ska visa hur oroliga många är av att själva bli smittade. Min människa visar detta genom att hon bär ett munskydd. På min bild så ritade jag även dit varningstejp och den ska visa att man idag får många ”varningar” eftersom det är något allvarligt som alla ska ta på allvar. Så varningstejpen symboliserar även att man sperrar av mycket i hela världen.”

Ameli Stübner, Es19k

”Det första jag kom att tänka på när vi fick Corona uppgiften vart doktorer och själva viruset. Jag tänkte att det är doktorerna och forskarna som kämpar för att kunna ta död på viruset och samtidigt skyddar alla människor mot det. Därför gjorde jag den här bilden, för att visa att vi kan lita på forskarna och doktorerna. Att vi kommer att lösa det här.”

Fatima Alzhaara, Es19k

”Jag ritade världen för att Corona viruset är ett pandem som är över hela världen, inte bara Sverige eller USA.”

Wilma Bergman, Es19k

”Jag valde att rita Corona som ett stort fluffigt monster som är sjuk. Mitt Coronamonster vill ingen illa, han vill bara ha vänner men på grund av att han är sjuk så smittar han alla som han träffar och han smittar dem utan att veta om det. De människor han är i närheten av som blir smittade kommer att bli väldigt sjuka med feber, andningssvårigheter och vissa till och med dör. På grund av att Coronamonstret inte vet att han kan smitta andra så fortsätter han att åka runt i världen för att hitta fler vänner. Varför Coronamonstret vill hitta vänner är för att han tycker mycket om uppmärksamhet. He just wants friends and a hug.”

Elevhälsans synpunkter

Kartläggningen av elevhälsans synpunkter är sammanställda utifrån svar på en enkät riktad till elevhälsans personal på de tre kommunala gymnasieskolorna. För utförlig redovisning av sammanställningen, se bilaga 2.

Följande redovisning avser svar på frågor i enkät till elevhälsan som handlar om den bild som elevhälsan har avseende elevernas uppfattning om effekten av coronapandemin och distansundervisningen.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna upplever sin utbildning?

Vissa elever upplever lugn och ro hemma men många saknar den sociala interaktionen med sina kompisar. Skolan och dagarna upplevs generellt som tråkiga, det är påfrestande för eleverna att sitta vid datorn hela dagen och det är svårt att avgöra när skoldagen räknas som avslutad. Lektionsstrukturen har upplevts som godtagbar men mängden skoluppgifter har ökat. Det har varit viss otydlighet i uppgifter och rörigt speciellt i yrkeskurser där praktiska moment har fått bytas ut till teoretiska. Eleverna har haft svårt att be om hjälp och vissa har fått mindre stöd, vilket har varit särskilt märkbart för elever med redan befintliga stödåtgärder.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna upplever sin hälsa?

För en del elever finns bara skolan som en trygg plats där vardagen är meningsfull och där stöd och vuxna är tillgängliga. Distansundervisningen har lett till brist på social kontakt, en utsatt situation i hemmet och i vissa fall också brist på lunch. Stillasittandet har ökat och flera elever har drabbats av stressrelaterade besvär som sömn- och koncentrationssvårigheter. Särskilt drabbade är de som mådde dåligt och upplevde psykisk ohälsa redan innan coronapandemin. Elevernas dagar flyter samman och utan rutiner och sociala sammanhang påverkas deras levnadsstandard och välmående negativt. Fler elever upplever sig ensamma, isolerade och utsatta. För många elever har rutinerna förändrats i så stor utsträckning att de har tappat ork och motivation att ta sig till sin ordinarie träning eller utöva annan fysisk aktivitet som exempelvis promenader.

Det finns också en grupp elever som har gynnats av situationen och det handlar om dem som inte trivs i skolan och/eller i klassen eller har svårt att hantera stora folksamlingar som exempelvis vistelse i matsal. De har upplevt att deras stress och spänning har minskat tack vare studierna i hemmiljö.

Överlag har distansundervisningen fungerat ganska bra och flertalet elever har försökt bibehålla strukturer och rutiner som vanligt och ha en vettig aktivitetsbalans över dygnet.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna ser på sin framtid?

De flesta elever tänker positiva tankar om framtiden men många tänker ur ett relativt kortsiktigt perspektiv. De är hoppfulla avseende framtida jobb, eventuell oro handlar mest om årets sommarjobb. Oro för framtiden uttrycks främst av elever som tar studenter i år och som är

bekymrade över att deras betyg har försämrats och att detta kan försvåra deras möjligheter till studier på högre nivå. Andra årskurser är oroliga för sina betyg och eventuella brister i sina kunskaper inför vidare studier.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att utbildningen fungerar?

Lärarna har kämpat utifrån befintliga förutsättningar och med snabba omställningar och stressen har ökat både hos lärare och elever. Lärarna har fått ökad arbetsbelastning och eleverna ökad mängd skrivuppgifter. Det har varit svårt för lärarna att avgöra hur elevernas kunskap ska testas och bedömas då väl genomarbetade skoluppgifter, praktiska kursmoment och nationella prov är underlag i ordinarie undervisning och en del av dessa moment inte har kunnat genomföras enligt tidigare rutiner.

Utbildningen har i det stora hela fungerat bra, de elever som redan är välfungerande i skolan har inte haft några större problem att anpassa sig till situationen. Värst har det varit för de elever som har haft problem och varit i behov av stöd sedan tidigare. Där har det blivit tydligt hur viktigt det är med kontinuerliga samtal, motivationsarbete och stöd. Det har också framkommit hur värdefulla de fysiska mötena och den sociala kontakten är både för lärare och elever och att detta upplevs som oersättligt. För att bibehålla strukturen och skapa trygghet har lärarna försökt bibehålla och följa befintliga scheman och de har arbetat med in- och utcheckning på lektionerna.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att elevernas hälsa påverkas?

Det har funnits stora skillnader i elevernas förutsättningar till studiero, återhämtning och tillgång till mat. Stress, oro, ångest, tappad motivation och upplevelse av hopplöshet har ökat. Effekten har blivit att en del elever får prestationsångest medan andra väljer att strunta i sina studier. För en grupp av elever har den fysiska aktiviteten ökat men för de flesta har den minskat vilket i sin tur kan ha bidragit till att antal elever som sover dåligt eller som vänder på dygnet har ökat.

Den sociala isoleringen drabbar flera grupper och hårdast drabbade är de elever som redan innan pandemin har befunnit sig i en vardag med ångest, depression eller annan utsatthet. Elever med neuropsykiatriska diagnoser och elever med funktionsnedsättningar har en minskad upplevd trygghet och i viss omfattning har de inte kunnat få behovet av sina rutiner tillgodosett på samma sätt som innan pandemin.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att elevernas framtid påverkas?

Än så länge ser eleverna ljus på framtiden och de fokuserar främst på studier och jämför med möjligheter till jobb. Den största oron för att inte få examen finns hos elever som läser yrkesprogram eftersom där finns praktiska kursmoment som har varit svåra att genomföra. Hos elever på högskoleförberedande program finns en oro att inte klara sina kurser och att få sämre betyg om distansundervisningen fortsätter, vilket har lett till prestationsångest samt stress och oro inför framtiden.

Skolan som helhet måste arbeta med elevernas närvaro och motivation. Samarbete och samverkan för ett kollegialt lärande blir ännu viktigare. Elever behöver kontinuerligt stöd, återkoppling och samtal – en stor andel elever har en lång återhämningsperiod med psykisk ohälsa.

Eleverna, främst årskurs 3, drabbas inte endast av en förändrad skola utan ett förändrat samhälle där de har fått pausa mycket av sin väg in till vuxenlivet. Möjligheten att få ett arbete, både på sommaren och efter examen försämras. Många kommer inte att kunna ta körkort som planerat vilket också har en negativ påverkan på möjligheten att få ett arbete. Det påverkar i sin tur möjligheten att kunna flytta hemifrån och starta ett eget liv. Deras liv är pausat och det kommer att påverka dem under många år framöver utifrån uppfattningen att det kommer att ta lång tid för landet att återhämta sig.

Lärarnas synpunkter

Kartläggning av lärarnas synpunkter har genomförts genom dialoger i skolornas arbetslag. För utförligare redovisning av sammanställningen, se bilaga 3.

Lärarnas användande av digitala verktyg under coronapandemin

Lärarna har i dialog diskuterat hantering och användandet av de digitala verktygen under coronapandemin. Tillsammans har de kommit fram till att det finns önskemål om bättre hårdvara och behov av bättre verktyg för att uppnå bästa möjliga effekt av ljud och bild under fjärr- och distansundervisning. De digitala verktygen har under coronapandemin fungerat bra vad gäller dokumentering av elevernas inläring och vad gäller det kollegiala lärandet. Lärarna har hittat nya arbetssätt och nya fördelar i de digitala verktygen vad gäller undervisningsmaterial och bedömning.

Lärarnas tankar om framtida användning av fjärr- och distansundervisning

Det är ungefär lika många som är positiva som negativa till framtida arbete genom fjärr- och distansundervisning. Lärarna bedömer att användning av fjärr- och distansundervisning gynnar bedömningstunga perioder och skapar flexibilitet i undervisningen och undervisningstiden. Det främjar arbetet med stödsatser och därmed gynnar det elever i behov av särskilt stöd. Fjärr- och distansundervisningen öppnar upp för ett gott kollegialt lärande med gemensamma materialbanker och ett annat sätt att dokumentera elevernas kunskap och inläring. För att kunna arbeta mer digitalt krävs enligt lärarna en revidering av kursmål och tydlighet i bedömningsunderlag. Studiematerial och prov behöver struktureras och revideras. Det behövs riktlinjer för beteende i de digitala rummen samt för användande av specifika programvaror.

Fjärr- och distansundervisning ska enligt lärarna användas när elever varit frånvarande en längre tid för att minska risken för elever som blir helt utan studier i hemmet. Det kan också användas vid en längre tids sjukdom eller för elever med särskilda behov, bland annat elever med svår ångest eller elever med neuropsykiatriska diagnoser. Fjärr- och distansundervisning av moment i undervisningen kan användas när eleven bor långt från skolan och ska till skolan endast för en till två lektioner. Fjärr- och distansundervisning gynnar grupparbeten, muntliga prov och utvecklingssamtal. För elever på lärlings- och övriga yrkesprogram samt även andra elever med

APL är digital dokumentation och digitalt stöd det mest säkra sättet att följa elevens kunskap och behov.

Lärarnas perspektiv på fördelar och nackdelar med fjärr- och distansundervisning

Fördelar för eleverna

Lärarna uppger att fjärr- och distansundervisningens hade fördelar för att den i början av coronapandemin ledde till högre och bättre närvaro för eleverna. Majoriteten av eleverna hade fokus och studiero i hemmet. Eleverna tycker att det är skönt att bestämma mer över sin tid och de har lärt sig att planera dagarna på ett annat sätt samt tar större ansvar för sina studier. Många av eleverna har fått insikt i sin studieteknik, lärt sig att prioritera och upplever att de får mer gjort hemma. Eleverna har lättare att ta kontakt digitalt, särskilt med enskilda lärare. Det är inte lika formellt att chatta som det är i klassrummet när man vill ställa frågor inför alla andra.

Nackdelar för eleverna

Lärarna uppger att fjärr- och distansundervisningens nackdelar framförallt har handlat om elevernas olika förutsättningar vad gäller tillgång till teknik, studiero och språkkunskaper. Tekniken har också i viss mån varit begränsad gällande vad som är möjligt med kommunens verktyg och det har också varit rörigt för eleverna när lärarna använder flera olika verktyg. I de digitala rummen är det enklare för eleverna att "gömma sig" och de behöver inte ta plats på samma vis som i klassrummet och risken för fusk har ökat. Koncentrationen hos eleverna har minskat för varje vecka och allt fler tar skolan på lite mindre allvar. Vissa elever stör varandra i undervisningen och det finns elever som betar sig illa och störande i gruppchatter. Många elever har haft svårt att ta till sig instruktioner och en ökad arbetsbelastning har lett till bristande motivation, vilket har lett till en förstärkt ångest och oro hos en stor andel elever. Eleverna har blivit mer stillasittande eftersom alla dagar tillbringas enbart framför datorn och de har haft svårt att få dagarna att kännas meningsfulla. Eleverna saknar sociala sammanhang och framförallt sina kompisar. Många elever har blivit trötta och fått sämre vanor såsom mer stillasittande, mindre sömn och sämre mat jämfört med innan coronapandemin.

Fördelar för lärarna

Lärarna uppger att fjärr- och distansundervisningens fördelar för dem framförallt har handlat om att de har kunnat dokumentera och följa elevens inläring på ett nytt och tydligare sätt. Lärarna har kunnat individualisera undervisningen och det har varit lättare att identifiera elever som behöver extra hjälp eller stöd. Lärarna upplever också att arbetsmiljön har påverkats positivt och att det genom mer flexibla dagar finns utrymme att planera på ett annat vis. Stressen och oron under bedömningstunga perioder har minskat.

Nackdelar för lärarna

Lärarna uppger att fjärr- och distansundervisningens nackdelar för dem har speglats av svårigheter att arbeta varierat och att veta om eleverna gör det som ska göras. Det är svårt att kommunicera med eleverna utan den fysiska aspekten, vilket gör att det mest känns som att eleverna främst får information. Det har i vissa fall visat sig vara svårt att få tag på eleverna och att kontrollera deras närvaro. Det har varit svårt att hitta rätt stöd och att pusha enskilda elever

extra samt att det finns en oro för att tappa elever på vägen och för den ökade risken för fusk. Den sociala interaktionen saknas gentemot både elever och lärarkollegor, dagarna och undervisningen blir tråkigare. Att endast arbeta på distans gör även att dagarna blir gränslösa och det är svårt att hitta tid för återhämtning.

Rektorernas synpunkter

Kartläggning av rektorernas synpunkter har genomförts genom att samtliga rektorer har besvarat tre frågeställningar skriftligt. Nedan följer en sammanfattning av svaren, för utförligare redovisning av sammanställningen, se bilaga 4.

Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Rektorerna berättar att processen har präglats av kraftsamling av resurser och en vilja av att bidra och finna lösning på utmaningarna som vi står inför. Kontinuerliga möten med initial tät frekvens har anordnats mellan rektorerna och deras arbetsgrupper på respektive gymnasieskola samt i ledningsforum. Flera rektorer berättar att man har haft betydligt fler möten med personalen än i vanliga fall och att det har upplevts som positivt att arbeta "hands-on" tillsammans. Rektorerna har även haft täta kontakter sinsemellan för erfarenhetsutbyte, kollegialt lärande och för att stötta varandra.

De digitala hjälpmedlen uppdaterades i ett tidigt skede. Där det finns utsedda nyckelpersoner inom IT/IKT har de varit extra behjälpliga. I de fall tekniken inte har fungerat utifrån behov har man genomfört viss förbättring/inköp av IT-hårdvara till berörd personal samt funnit lösningar för elever som saknar tillgång till bra internet hemma. En viss frustration har upplevts i de fall tekniken inte har fungerat tillfredsställande till exempel när elever inte har klarat att logga in eller följa med i uppgifterna.

Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller: lektioner, kontakt med lärarna, teknik, praktiska moment?

Lektionerna har fungerat bra i stora drag och överlag har övergången till distansundervisning varit positiv. Tekniken har fungerat väl och både lärare och elever har sedan tidigare varit bekanta med systemen TEAMS och Unikum. Flera rektorer lyfter också fram en positiv effekt genom att pedagoger har höjt sin digitala kompetens och att arbetslag har svetsats samman.

De elever som har haft problem och/eller "strulat" är ofta samma elever som uppvisar dylikt beteende i klassrummet. Vissa elever som har det svårt har fått det ännu svårare. Elevernas upplevelser har varit blandade enligt rektorernas uppfattning. Vissa har haft en väldigt god och tät kontakt med sina lärare, en del har vittnat om att de har upplevt bättre studiero medan andra har haft svårt att hänga med och tappat kontakten med sina lärare. En av åsikterna som lyfts i detta sammanhang är vikten av att stärka elevhälsans och specialpedagogens roll på distans. En annan utmaning som lyfts är att skapa vardagsrutiner som fungerar för elever som inte är vana att rå om sig själva.

Även om rektorerna tycker att distansundervisningen har fungerat bra i allmänhet är det flera som anser att den inte ersätter det fysiska mötet i klassrummet. Som skäl för detta anges att den sociala interaktionen och gruppdynamiken saknas, att vissa estetiska produktioner inte går att genomföra samt att det är svårt att arbeta med kreativitet, nyfikenhet, samspel och kommunikation via datorn.

När det gäller praktiska moment har det i vissa fall lett till stora utmaningar att finna en lösning för att eleverna ska kunna fullgöra sin utbildning. Man har funnit lösningar inom berörda program utifrån förutsättningarna på berörda skolor.

Vad kan vi lära av denna situation?

Det kollegiala lärandet är viktigt att ta vara på och att man sprider goda exempel. Att hjälpa och stötta varandra har upplevts som viktigt. Det finns många olika sätt att arbeta på och man har kommit till insikt om de möjligheter som finns med hjälp av tekniken. Rektorer vittnar om att det finns en stor förändringskompetens i organisationen och att det har upplevts som positivt att tvingas tänka nytt.

Bedömningen är att vissa digitala former av undervisning troligtvis kommer att nyttjas i större utsträckning än tidigare, exempelvis utvecklingssamtal. Personalen har också uppmärksammat att det finns elever som har gynnats av digitalt skolalternativ, vilket har visat sig genom att deras frånvaro har minskat under denna tid. Uppfattningen är att detta är viktigt att ta fasta på i den fortsatta undervisningen.

Konsekvensanalys från Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Hallands län har under juni 2020 gjort en konsekvensanalys av coronapandemin för barn samt hur barnrättsperspektivet efterlevts i hanteringen av coronapandemin. I Länsstyrelsens redovisning benämns barnrättsperspektiv utifrån uttalande av vuxna kring barnets perspektiv. I redovisningen framgår hantering, genomförande och upprättande av kommunala verksamheters uppdrag där barn och unga finns. Redovisningen speglas därmed av verksamheternas ordinarie arbete och arbete som behövs initieras eller förstärkas på grund av coronapandemin.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning visar att barn och unga som främst drabbats har varit grupper som redan lever i socioekonomiskt utsatta områden, grupper som redan är utsatta i sin skolsituation genom funktionshinder, neuropsykiatriska diagnoser, språksvårigheter och grupper i behov av särskilt stöd. Länsstyrelsens sammanfattande bedömning visar att Hallands kommunala verksamheter har ett gott grundläggande arbete i sin ordinarie vardag för att fånga barn och ungas åsikter och för att beakta barn och ungas behov i beslut och strukturer. Bland annat arbetar verksamheter med riktad information till barn och unga, pressträffar för barn och unga samt elevråd. Det finns också kontaktgrupper, fokusgrupper och nätverk såväl med barn och unga som för barns och ungas behov.

Vad som har brutit under coronapandemin är tid och resursfördelning. Verksamheterna har fått fokusera på att genomföra minimum i sina grunduppdrag och aspekter som samverkan och

fysiska dialoger har uteblivit. Barn och unga i riskzon som under ordinarie vardag behöver fysiska möten, dialoger och stöd har drabbats hårt när de digitala lösningarna inte räckt till, delvis på grund av hantering av sekretessbelagda uppgifter i de digitala verktygen. Verksamheterna anger att för få medarbetare har den kunskap som behövs för att beakta barnrättsperspektiv i samtliga beslut, insatser och åtgärder. Att fortsätta arbeta med att hitta forum för samverkan, riktat stöd till såväl personal som till våra barn och unga samt arbeta för god resursfördelning är av vikt för samtliga verksamheter i Halmstad kommun.

Analys

Frågan är om elevernas rättigheter har blivit tillgodosedda under våren 2020 efter den 20 mars 2020, då beslut togs, utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendation, att gymnasieutbildningen skulle ske på distans. Frågan är också hur eleverna kan kompenseras för eventuell förlorad utbildning och hur deras upplevelser och åsikter utifrån demokratiuppdraget kan tas tillvara i framtiden och i kommande beslut.

Den lagstiftning som gäller är framförallt 1:10, 1:4–5, 3:2, 1:8–9, 4:9, 6:2, 17:15 och 16:37 i skollagen (2010:800), (se ovan sid 7). Eleverna har rätt till utbildning som de påbörjat och barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning. Eleverna har rätt utifrån sina egna förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Alla ska ha lika tillgång till utbildningen och den ska vara likvärdig. Ingen elev får diskrimineras.

Eleverna ska ges inflytande över utbildningen. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas och ska fritt få uttrycka sina åsikter. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

De rättigheter i barnkonventionen som är aktuella är framförallt artiklarna 2, 3, 6, 12 som är de s.k. grundläggande principerna som ska vara vägledande vid tolkning och tillämpningen av barnkonventionen.¹⁶ Även artiklarna 1, 4, 24, 28, 29, 3.2, 19, 32–36, 13, 14, 22, 23, 26, 27 kan vara aktuella. Barnkonventionen ska beaktas som en integrerad helhet, inte bara artikel för artikel, så att de mänskliga rättigheternas ömsesidiga beroende och odelbarhet respekteras.

Barnkonventionen är väl transformerad i skollagen och i skollagens förarbete framgår att skollagen har en tydlig koppling till barnkonventionen genom att barnets bästa ska vara utgångspunkt i alla utbildningar.¹⁷ Utbildning är enligt propositionen en mänsklig rättighet och skolans värdegrund baseras på de mänskliga rättigheterna. *Bestämmelserna och principerna i de internationella överenskommelserna måste genomsyra hela utbildningen.*¹⁸ Alla som finns i verksamheten ska arbeta för bland annat principerna om likvärdig utbildning, de övergripande mål som utbildningen ska genomsyras av och de demokratiska värderingar och mänskliga rättigheterna.

¹⁶ Ds 2019:32 sid. 52 f. och CRC/C/5 och barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 5 (2003), p.12

¹⁷ Proposition 2009/10:165 *Den nya skollagen – för kunskap, valfribet och trygghet*, sid 1.

¹⁸ Proposition 2009/10:165 *Den nya skollagen – för kunskap, valfribet och trygghet*, sid 203.

Hur kan barnkonventionen bidra till förståelsen av lagstiftningen?

Skollagen tar sin utgångspunkt i artikel 3 och artikel 12 i barnkonventionen och ska utformas i överensstämmelse med barnets rättigheter så som de finns uttryckta i barnkonventionen. Artiklarna 3 och 12, tillsammans med artikel 2 om icke-diskriminering och artikel 6 om rätt till liv och utveckling, utgör de grundläggande principerna i konventionen och ska relateras till övriga rättigheter i konventionen bland annat rätten till utbildning, rätten till tanke- och religionsfrihet och rätten till skydd mot våld och övergrepp.¹⁹

För att kunna bedöma barnets bästa krävs att ett barnperspektiv anläggs inför alla beslut eller åtgärder som rör barn. Barnets bästa som utgångspunkt i all utbildning innebär att utbildningen ska vara utformad för att ge barnet bästa möjliga förutsättningar för hans eller hennes personliga utveckling. Det innebär också att det i utbildningen ska beaktas de övriga rättigheter som är relevanta i sammanhanget såsom varje barns rätt till inflytande och delaktighet, barnets rätt till respekt för sin personliga integritet och att barnet inte ska diskrimineras utan ges likvärdiga möjligheter till bästa möjliga utveckling utifrån barnets egna förutsättningar. Utbildningen ska således utformas i överensstämmelse med barnets rättigheter så som de finns uttryckta i barnkonventionen. Grundläggande för att kunna ta hänsyn till barnets bästa är att barnet får komma till tals och fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne (Prop. 2009/10:165 231. Denna rätt gäller oavsett barnets ålder eller mognad.

Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder eller mognad. Bestämmelsen om hänsyn till barnets bästa utgör en av portalparagraferna i den nya skollagen och ska således tillämpas i relation till relevanta bestämmelser i skollagen, däribland bestämmelserna som rör åtgärder för att säkerställa trygghet och studiero i skolan och åtgärder kopplade till kvalitet och inflytande i skolan. Med begreppet barn avses i barnkonventionen personer under 18 år. Det är viktigt att barnkonventionens anda genomsyrar all lagstiftning som rör barn och ungdomar. Skollagen omfattar alla barn och elever, dvs. även myndiga ungdomar som finns t.ex. i gymnasieskolan. Regeringen anser dock att man i just denna bestämmelse kan använda det språkbruk som används i barnkonventionen. Bestämmelsen träffar all verksamhet enligt den nya skollagen och gäller alla barn, oavsett ålder, mognad eller andra förutsättningar.²⁰

Hur har coronapandemin påverkat eleverna?

Information om hur coronapandemin har påverkat eleverna har framkommit av utredningens kartläggning utifrån elevers, elevhälsans, rektorers och lärares synpunkter samt länsstyrelsens konsekvensanalys av coronapandemin. Synpunkterna har inhämtats genom de metoder som varit möjliga utifrån de förutsättningar som förelåg. För att försöka tillgodose alla grupper av elevers rätt att få ge sina synpunkter har enkätundersökningarna kompletterats med djupintervjuer, se bilaga 1.

¹⁹ Proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, sid 228 ff

²⁰ Proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, sid 230 f.

Positiva konsekvenser

Enkätresultaten visar att 16 % av eleverna uppger att de utifrån studieresultaten tycker att det var bättre med distansundervisning. Analysen visar att det finns flera olika förklaringar till denna uppfattning. Elever som inte vill eller har förmåga att ta utrymme i klassrummen har fått möjlighet att kommunicera via digitala verktyg på ett sätt som tilltalar dem. Vissa elever med funktionsvariationer har fått nya möjligheter då de tack vare digitaliseringen upplever att deras funktionshinder inte syns på samma sätt och därigenom inte upplevs som lika hämmande. Digitaliseringen har också kompenserat osynliga/små funktionshinder, exempelvis för de elever som behöver lite längre tid för att utföra en uppgift. Tack vare digitaliseringen har dessa elever upplevt mindre utsatthet och större kontroll över sin inlärningsituation. Studier hemma i lugn och ro har även gynnat elever som annars inte presterar optimalt i stor grupp.

Digitaliseringen har å andra sidan också gynnat högpresterande elever som är vana vid att arbeta digitalt och snabbt få svar. Det bedöms som positivt för alla elever att ha fått syn på det egna ansvaret för lärandet, kunnat lära känna sig själva samt fått insikt om hur man på bästa sätt tillgodogör sig kunskap.

Merparten av eleverna, 86 %, tycker att de digitala verktygen fungerade. Den utmaning som krisen medförde visade att organisationen hade byggt upp en välfungerande digital plattform och att man var kompetensmässigt redo för att utföra utbildningsuppdraget på distans. Lärandet i tid och rum har blivit synliggjort vilket har lett till insikten om att det kan ske varsomhelst och närsomhelst på dygnet och således inte bara i klassrummet. Digitaliseringen öppnar möjligheter för vidare utveckling av lärmiljöer. Det framkommer även att lärarna har mognat i sitt användande av digitala verktyg. De har stärkt sitt teamarbete men även fått andra möjligheter att ge enskilt stöd till elever.

Många ungdomar lyfter i sina fritextsvar värdet av de mänskliga relationerna. Man upplever ensamhet och saknar det fysiska mötet både med sina skolkamrater och med lärare. Denna insikt kan ge en positiv effekt då de har fått en större förståelse för värdet av fysiska möten i skolan. Digitaliseringen är ett viktigt hjälpmedel men upplevs inte kunna ersätta det fysiska mötet. Dessa konsekvenser bedöms påverka eleverna både på kort och lång sikt.

Negativa konsekvenser

Merparten av eleverna uppger att distansundervisning är sämre än undervisning i skolmiljö och att de upplevt negativa konsekvenser av digitaliseringen. Det digitala rummet har begränsningar avseende interaktion och kommunikationen begränsas av att man inte kan ha ögonkontakt med alla och inte uppfattar kroppsspråk, vilket hämmar det sociala samspelet. De negativa konsekvenserna avseende kommunikationen förstärktes även genom att det saknades regler och rutiner för denna form av kommunikation.

Många lärare har inte tillräcklig kunskap för att genomföra digital undervisning och schemat har inte varit anpassat för digital undervisning vilket innebär att utbildningen inte varit likvärdig. En del elever klarade inte av egenansvaret och den ökade arbetsbördan. Kursmålen är inte uppbyggda för studier på distans och lärarna har därmed haft svårt att variera uppgifterna.

Konsekvensen blev att eleverna upplevde studierna som monotona. Bristen på den fysiska kontakten har även medfört att risken för fusk har ökat. Det blev svårare för lärarna att bedöma elevernas kunskaper samtidigt som elevernas oro för sina betyg ökade. Dessa svårigheter blev särskilt framträdande i utbildningar med praktiska moment.

Skillnaderna i elevernas villkor och förutsättningar i hemmiljö har blivit tydligare och påverkat deras studiesituation i större utsträckning än vanligt. Alla elever har inte haft möjlighet till studiero i hemmet, deras tekniska utrustning har varit undermålig och de har inte föräldrar som har kunnat stötta dem i studierna. Dessutom kan den uteblivna skollunchen ha bidragit till att vissa elever inte har ätit lunch pga. bristande ekonomiska förutsättningar i familjen. Av enkätsvaren framgår att 44 % av eleverna upplever att deras hälsa har påverkats negativt. Det har varit svårt att planera och genomföra fysiska aktiviteter och dagarna har präglats av stillasittande. De vittnar även om känslor av ensamhet, oro, isolering, ångest och depression. De elever som mådde dåligt redan innan coronapandemin berättar att deras dåliga mående har förstärkts ytterligare. Många elever som skulle ta studenten upplevde en frustration över att inte kunna fira denna enligt traditionella ritualer, vilket även rörde upp känslor hos en hel del föräldrar och anhöriga. Elevernas konstnärliga bidrag visar på starkt känslomässigt engagemang i coronapandemins konsekvenser.

Farhågor finns bland lärare och elevhälsan att elevers missbruk har ökat liksom elevers utsatthet för missbruk, våld och olika former av kränkningar i hemmet. Bristen på insyn från utomstående under skoldagen har fått konsekvenser för barn med svåra hemförhållanden och behov av skydd. Eleverna har inte själva lyft dessa problem i svaren på de öppna frågorna, vilket skulle kunna bero på en känsla av skam och att man inte vill eller vågar blotta sin utsatthet. I samband med skolstarten bör därför lärare och övrig skolpersonal vara särskilt uppmärksamma på eventuella negativa konsekvenser hos eleverna på grund av denna problematik.

Bedömning och förslag till beslut

I utredningen har framkommit att eleverna påverkats både positivt och negativt av coronapandemin. Utifrån de konsekvenser som har identifierats är det i nuläget inte möjligt att göra en slutlig bedömning av hur elevernas rättigheter har tillgodosetts under våren 2020. En ytterligare kartläggning behöver därför genomföras för att kunna identifiera om elevernas rätt till utbildning enligt artikel 28, rätt till en likvärdig utbildning enligt artikel 2, rätt till utveckling enligt artikel 6, rätt till hälsa enligt artikel 24 och rätt till skydd enligt artikel 19 har tillgodosetts. Om denna kartläggning visar på att eleverna behöver kompenseras bör de åtgärder som är möjliga vidtas. I denna kartläggning kan även de positiva konsekvenser som coronapandemin medfört tas tillvara. Först när en kartläggning är genomförd kan olika handlingsalternativ, intressekonflikter och konsekvenser på kort och lång sikt identifieras och en slutlig prövning av barnets bästa göras.

Det har dock framkommit i utredningen att distansutbildningen inte har varit likvärdig för alla elever, varför det särskilt behöver undersökas hur olika individer och grupper har påverkats. Alla elever har rätt att utvecklas så långt det är möjligt utifrån sina egna förutsättningar. Vidare

behöver åtgärder genomföras för att säkerställa att eleverna framöver får en mer likvärdig utbildning när den genomförs digitalt. Distanstudier har möjliggjort ett annat perspektiv på lärandet, dels i vilken form och var det sker samt även vid vilka tidpunkter. Det har framkommit att det finns en grupp elever som upplever att de genom distansundervisningen tillgodose sin utbildning på ett bättre sätt. Detta behov är inte möjligt att i nuläget tillgodose utifrån gällande lagstiftning.

Utredningen har utifrån förvaltningens förutsättningar inhämtat elevers synpunkter genom enkäter, djupintervjuer samt genom bild och formgivning, vilka beaktas i analysen och i förslag till beslut. Förutom de konsekvenser som coronapandemin har inneburit, har från elevernas synpunkter framkommit att strukturer för elevinflytande behöver utvecklas för att framöver bättre tillgodose elevernas rätt till delaktighet och inflytande enligt artikel 12.

Enligt artikel 3 ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Efter en helhetsbedömning bedöms det i nuläget vara för barnets bästa att åtgärder genomförs för att undersöka om elevernas praktiska och teoretiska moment behöver kompenseras och hur denna kompensation i så fall kan ges. De grupper av elever där det finns särskild risk att elevernas rättigheter inte blir uppfyllda behöver särskilt iakttas. Särskild risk kan finnas i grupper som påverkas av faktorer såsom socioekonomisk bakgrund, nyanländ till Sverige, särskilda behov, våldsutsatthet, kön, ålder, yrkesprogram och lärlingsutbildningar.

Det är av vikt att eleverna ges möjlighet att reflektera över hur situationen under våren 2020 har påverkat dem även utifrån ett hälsoperspektiv och att verksamheten utför adekvata insatser utifrån elevernas behov. Personalen bör vara särskilt uppmärksamma på om elever varit illa under aktuell period.

Det har vidare framkommit behov av att en planering behöver genomföras om hur eleverna under hösten ska återgå till fysiska studier i skolmiljö. Eleverna har framfört önskemål om att få vara delaktiga i hanteringen av en eventuell ny pandemi. Det är av vikt att barnkonsekvensanalysen med beslut återkopplas till eleverna och att den utvärderas.

Därmed föreslås följande åtgärder:

- Gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna får i uppdrag att kartlägga och redovisa elevernas behov av kompensation för ej genomförda praktiska moment och föreslå åtgärder.
- Gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna får i uppdrag att jämföra betygsstatistiken med föregående läsår och undersöka på vilket sätt betygsättningen påverkats av distansundervisningen under vårterminen.
- Gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna får i uppdrag att genom lärare och elevhälsopersonal tillgodose elevers behov av extra stöd till exempel genom lovskola och förändrad terminsplanering med anledning av vårterminens förändrade undervisningssituation.

- Gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna får i uppdrag att utveckla elevinflytandet på alla gymnasieskolor på det sättet att eleverna får möjlighet till inflytande i frågor på övergripande nivå.
- Resurser ska avsättas av huvudmannen för utbildning av skolledare och lärare avseende elevers delaktighet.
- Gymnasiecheferna tillsammans med rektorerna får i uppdrag att planera inför återgång till studier i vanlig skolmiljö under hösten. Handlingsplanen bör innehålla rutiner avseende vistelse och aktiviteter i skolmiljö både utifrån elevernas önskemål om tydlig planering men även mot bakgrund av direktiv om social distansering från Folkhälsomyndigheten. En översyn bör göras av exempelvis bussturer, gemensamma raster, matraster, de vuxnas och elevernas interaktion och schemaläggning. Översynen bör kommuniceras med fackliga organisationer. (Ett sådant behov kan uppstå exempelvis vid beslut om förlängning av skoldagen för att kunna dela upp eleverna i flera mindre grupper.)
- Huvudmannen ansvarar tillsammans med gymnasiechefer och rektorer för att det pågående utvecklingsarbetet inom digitalisering säkerställer att lärarnas utbildning i digital kompetens blir mer likvärdig samt att återkoppling till elever genom utvecklingsamtal och mentorssamtal ska hanteras i större utsträckning digitalt.
- Gymnasiecheferna får tillsammans med rektorerna i uppdrag att särskilt uppmärksamma personalen om deras anmälningsskyldighet enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen.
- Huvudmannen ansvarar för att barnkonsekvensanalysen ingår i det systematiska kvalitetsarbetet för att säkerställa att verksamheterna arbetar med de utvecklingsbehov som framkommer.
- Huvudmannen ansvarar för att barnkonsekvensanalysen distribueras till all personal inom gymnasieskolorna.

Konsekvensutvärdering

Förslag till beslut:

- Barnkonsekvensanalysens beslut ska utvärderas under hösten 2021, vilket huvudmannen ansvarar för.

Återkoppling och information till elever och andra intressenter

Förslag till beslut:

- I början av augusti 2020 ska ett möte med rektorerna i arbetsgruppen genomföras med syfte att besluta om hur återkopplingen till eleverna av barnkonsekvensanalysen ska ske.
- En spridningskonferens ska hållas under hösten 2020.
- Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får information den 31 augusti 2020.
- Kommunstyrelsen planeras få information om barnkonsekvensanalysen den 22 september 2020.
- Information om arbetet kring barnkonsekvensanalysen kommer att ske på JP Infonets utbildningsdag *Barnkonventionens dag* den 4 februari 2021.

Halmstads kommun 2020-08-07

Sanna Bengtsson

Marina Zivojinovic

Beslut

Beslut kommer att samverkas med berörda parter under augusti 2020.

Halmstads kommun 2020-08-07

Ewa Kristensson, Förvaltningschef utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen

Bilagorna innehåller bearbetat material. Det fullständiga materialet finns att tillgå på Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Bilaga 1

Sammanställning av elevernas svar i djupintervjuer och digital enkät

Digital enkät

Undervisning

Om du jämför ordinarie undervisning med distansundervisning, har tillgängligheten till dina lärare varit

Mycket sämre/något sämre	55 %
Likadan/samma	30 %
Något bättre/mycket bättre	15 %

Om du jämför ordinarie undervisning med distansundervisning, har tillgängligheten till din mentor varit

Mycket sämre/något sämre	33 %
Likadan/samma	53 %
Något bättre/mycket bättre	14 %

Analys:

Ungefär hälften av eleverna som svarat på enkäten upplever att tillgängligheten till lärarna har brustit under distansundervisningen. Delar som har brustit menar eleverna handlar dels om att det har varit svårt att få kontakt med sin lärare, det har tagit lång tid att få svar och under lektionstid har det varit svårt att hitta ett bra sätt att ställa frågor. Eleverna anger att det är svårt att hitta ett naturligt sätt att ta plats i den digitala lektionen och att det inte är samma sak att be om hjälp digitalt som det är att prata med sin lärare i skolan.

Vad gäller upplevelsen av tillgänglighet till sin mentor i distansundervisningen upplever ungefär 70 procent av eleverna den vara lik jämfört med ordinarie undervisning. Genom elevernas textsvar uttrycks inget återkommande kring mentorn och tillgängligheten mer än att den fungerar som vanligt och att det stöd som mentorn vanligtvis ger har bibehållits. Eleverna är vana vid att återkoppla med sin mentor i hög omfattning genom digitala verktyg och har därmed en relativt kort startsträcka till att ändra sitt behov och innehåll vid dialog med sin mentor.

Om du jämför kontakten med dina klasskompisar innan distansundervisningen med nu, fungerar det

Mycket sämre/något sämre	73 %
Likadan/samma	22 %
Något bättre/mycket bättre	5 %

Analys:

Kontakten med klasskompisarna har under distansundervisningen blivit mycket sämre. Över 70% av eleverna som svarat på enkäten anger att kontakten med klasskompisarna blivit något sämre eller sämre. Eleverna uttrycker svårigheter att hålla kontakten under lektionerna, mellan lektionerna och även efter skoltid. Majoriteten av eleverna upplever att det i hög omfattning blir att man sitter hemma efter skolan istället för att umgås med sina klasskompisar. Många elever uttrycker att det har varit svårt att planera sina dagar och därmed få in annat än endast studier. En stor andel elever upplever att de inte orkar något trots att de i hög omfattning upplever att de fått mer fritid. Prioriteringar och att få tid över till annat efter skoltid blir inte detsamma när varje dag ser likadan ut hemifrån.

Eleverna upplever att skoluppgifterna har varit främst individuella och att det har varit skrivuppgifter. Distansundervisningen har inte uppmuntrat till gruppdiskussioner och den digitala undervisningen har varit svårt att ta plats i vad gäller att ställa frågor till lärare, kompisar och att bibehålla lektionen med dialoger. Distansundervisningen har istället i hög omfattning upplevts vara en envägs dialog där läraren informerar och undervisar men där diskussioner och praktiska moment inte kunnat genomföras. Den andel av eleverna som upplever att kontakten med klasskompisarna har blivit bättre nämner i hög omfattning en pågående ångest av att behöva vara i skolan och att de nu upplever sig att vissa aspekter som vanligen triggat deras ångest nu uteblir.

Hur har användandet av digitala verktyg fungerat? (varierande skoluppgifter mm)

Inte alls bra	8 %
Delvis bra	55 %
Mycket bra	31 %
Ingen åsikt	6 %

Hur upplever du lärarnas kunskap i digitala verktyg?

Inte alls bra	8 %
Delvis bra	61 %
Mycket bra	24 %
Ingen åsikt	7 %

Hur har genomförandet av praktiska kursmoment fungerat?

Inte alls bra	20 %
Delvis bra	41 %
Mycket bra	14 %
Ingen åsikt	25 %

Analys:

Störst andel elever anger att användandet av digitala verktyg har fungerat delvis bra. I frågan framgår det inte om det främst handlar om lärarnas användande eller både lärare och elevers användande. Att ha i åtanke när diskussioner om digitala verktyg hålls är att se kurser, kursmåls och elevernas förutsättningar och förväntningar. Eleverna är vana vid att använda sina digitala verktyg på ett vis i ordinarie undervisning och det är inte en självklarhet hur det bör omvandlas i distansundervisning för att möta kursmål. Eleverna upplever att det brister i lärarnas kunskap vad gäller varierade skoluppgifter med endast digitala verktyg. Eleverna anger att lärarnas okunskap har lett till en ökad arbetsbörda för eleverna eftersom lärarna är osäkra på vad som kan och även vad som måste göras så därför kräver lärarna in mer uppgifter än vad de vanligen gör. Eleverna upplever såväl sina egna begränsningar som lärarnas i vad gäller hantering av den digitala undervisningen. Eleverna upplever att endast digital undervisning gör det svårt att behålla koncentrationen och att dagarna bara flyter samman. En stor andel elever upplever inte att de behöver eller kan ta sina studier på lika stort allvar som vanligt. De digitala verktygen gör det enkelt för eleverna att låtsas vara närvarande och lärarna har svårt att se till att hela klassen är koncentrerade, delaktiga och närvarande under hela lektionen. Dessa aspekter finns såklart även under ordinarie undervisningen men där lärarna och eleverna har sätt och åtgärder för att hantera det.

Upplever du att du har fått det stöd från skolan som du är van vid i dina studier?

Instämmer inte alls	12 %
Instämmer delvis	59 %
Instämmer helt	29 %

Hur har återkoppling/feedback på dina resultat fungerat under distansundervisningen jämfört med ordinarie undervisning?

Mycket sämre/något sämre	46 %
Likadan/samma	43 %
Något bättre/mycket bättre	11 %

Upplever du att dina studieresultat har påverkats av distansstudier? Beskriv gärna på vilket sätt dina studieresultat har påverkats

Positivt	16 %
Negativt	41 %
Varken eller/vet ej	43 %

Analys:

Andel elever som upplever att deras studieresultat har påverkats negativt är större än andel som upplever att de har påverkats positivt. Störst andel elever upplever att studieresultat inte har påverkats eller att de inte vet ännu. Elevernas svar vad gäller på vilket sätt deras studieresultat har påverkats speglas dessa av återkoppling, återhämtning och motivation.

En stor andel elever beskriver i sina fria textsvar att studierna har fungerat bra i hög omfattning för att ens dagar har följt det vanliga schemat men att hemma hinner man mer och kan planera sina dagar på annat sätt. Hemma är det lugnt och lättare att fokusera på en uppgift i taget. Tvärtom finns det också en stor andel elever som upplever en ökad arbetsbelastning och att man inte hinner med. Förutom ökad mängd skolarbete upplever eleverna brist på motivation och brist på kontakt med klasskompisar som faktorer med negativ inverkan på studieresultat. Eleverna upplever det svårt att planera sina dagar och motivationen tryter när man sitter ensam hela tiden trots att klasskompisarna finns digitalt. Eleverna upplever en bristande kontakt med såväl klasskompisar som med lärare vilket leder till att skolan inte känns lika viktig och det blir svårt att prioritera. Eleverna anger att de blir trötta och stillasittande hemma och att det leder till att det blir svårt att vara aktiv under lektion och även mellan lektionerna. Samtidigt finns det också en andel elever som upplever att studiemotivationen påverkats positivt när man fått sitta hemma i lugn och ro och där man mellan lektionerna hinner göra sina uppgifter för att sen efter skoltid inte ha lika mycket skolarbete att göra. Det finns en andel elever som upplever att de

blivit mer aktiva och att deras studieresultat påverkats positivt av att man som elev behöver ta mer ansvar för sin tid och sina skoluppgifter. En stor andel elever upplever att även om skolarbetet har fungerat okej så har resultat blivit dåligt delvis på grund av för lite återkoppling från lärarna vilket skapar en oro för betyg och även en oro att inte hinna klart. Eleverna upplever att med en ökad arbetsbelastning med lite återkoppling skapas en känsla av lönlöshet för att göra en riktig ansträngning. Eleverna gör därmed endast precis det som behövs och väljer medvetet att ta ett lägre betyg än vad de hade kunnat om det varit ordinarie undervisning. Det finns elever som upplever att deras lärare har återkopplat i samma omfattning som eleverna är vana vid samtidigt som en marginellt större andel upplever att återkopplingen fungerat sämre under distansundervisningen.

Vad gäller möjligheter till stöd i sina studier upplever störst andel elever att detta har upprätthållits till en viss del jämfört med hur det vanligen görs. Det framgår inte helt klart på vilket sätt eleverna vanligtvis efterfrågar stöd och heller inte på vilket sätt majoriteten brukar få stöd om det är digitalt eller fysiskt på plats i skolan. Den andel som upplever att stödet fungerat bättre än vanligtvis anger i viss mån att det är lättare att be om hjälp i ett digitalt verktyg och där eleverna då inte heller behöver be om hjälp framför alla andra.

Hur upplever du möjlighet till paus/återhämtning nu jämfört med under ordinarie skolgång?

Mycket sämre/något sämre	42 %
Likadan/samma	23 %
Något bättre/mycket bättre	35 %

Analys:

Vad gäller elevernas möjligheter till paus och återhämtning relaterar eleverna det till allt från att kunna få sovmorgon till att inte känna sig ledig alls. Störst andel elever upplever att det är svårare att ta paus och känna att det finns tid för återhämtning när skoldagen räknas som avslutad. Endast 7% mindre andel än de som upplever att det har blivit svårare med paus, upplever istället att deras möjligheter till paus och återhämtning har blivit bättre under distansundervisningen. Framförallt är det elever som bor en bit från sin skola som upplever att möjligheter till återhämtning har blivit bättre. Dessa elever pendlar vanligtvis och upplever nu att restiden kan användas som återhämtning både under skoldagen och efter skoldagen. En stor andel elever upplever att de på egen hand har haft lättare för att planera hela sin dag och prioritera såväl studier som pauser och återhämtning där pauserna handlar om både äta i lugn och ro men också om att hinna träna eller ta en promenad mitt på dagen vilket gett fokus och energi till resterande tid av skoldag. Nästan lika stor andel elever upplever tvärtom och anger det som stressigt att på ett annat vis jämfört med ordinarie skoldagar nu behöva planera hela sin dag och att det varit svårt när man endast sitter hemma. Det har varit svårt att hinna göra lunch, äta lunch och hinna göra alla uppgifter mellan varje lektion. Det framgår inte hur paus och raster ser ut vanligtvis i skolan om eleverna använder till skoluppgifter eller bara socialt samt om återhämtning efter skolan vanligtvis innebär skoluppgifter men som eleverna nu försöker

undvika för att få någon typ av gräns för vad som räknas till skoldag jämfört med fritid när all tid är i hemmet.

Hälsa

Hur upplever du att din hälsa har påverkats av distansstudier?

Positivt	19 %
Negativt	44 %
Varken eller/vet ej	37 %

Analys:

Störst andel elever upplever att deras hälsa har påverkats negativt av distansundervisning. Elevernas svar speglas av inre och yttre faktorer som har påverkat dem i deras studier och i deras vardag. Elevernas svar speglas av såväl ett individuellt perspektiv till ett samhällsperspektiv. En stor andel av svaren speglas av uttryck grundade i ensamhet, ångest och oro för både sin hälsa men också för skola och samhället i stort. Majoriteten av eleverna anger att deras sociala tillvaro har försämrats och att det gör att man känner sig ensam och isolerad. Elevernas svar speglas också av ord som ångest, depression och stress. En viss andel blir oroliga och upplever ångest av att inte ha kontakt med sina kompisar medans en annan andel främst riktar oro och ångest till att inte klara sina studier. En viss andel elever uttrycker sig om att ha minskad ångest nu när man inte behöver vara i skolan och inte behöver möta alla människor som vanligen är en aspekt som skapar ångest. Oron kring studier speglas främst av svar gällande ökat behov av att ta eget ansvar, planera sina dagar mer än vanligt och svårt att hitta tid för lunch och andra pauser. Oro kring studier är också kopplat till elevernas upplevelse av att antingen klara av eller inte klara av att strukturera sin fritid. Elever anger att med mer fritid skapas utrymme till mer träning och återhämtning medans eleverna också upplever att mer fritid skapar en känsla av att inte kunna prioritera sin tid, det är svårt med vanliga rutiner och det känns hopplöst. Eleverna upplever antingen att de blir stillasittande och trötta eller att de är piggare nu för de har kunnat träna mer eller kunnat ta promenader under skoltid.

Sammanfattning utbildning och hälsa (fritext)

Vad har fungerat bra med distansundervisning? Vad har fungerat dåligt med distansundervisning? Beskriv gärna om du upplevt att något fungerat bättre än hur det vanligtvis funkar i ordinarie undervisning. Beskriv gärna om du upplevt att något fungerat sämre än hur det vanligtvis funkar i ordinarie undervisning.

Analys:

Eleverna fick chans med egna ord att beskriva vad och på vilket sätt distansundervisningen har fungerat eller inte fungerat. Några delar av dessa svar återfinns redan redovisade svar här ovan. Elevernas upplevelse om vad som fungerat bra och bättre är även de delar som andra elever upplevt fungerat dåligt eller sämre. Framförallt innehåller elevernas upplevelse ökad eller minskad kontakt med lärare, okej eller dålig återkoppling på resultat och minskad eller ökad möjlighet till paus/återhämtning.

BÄTTRE

- Kunna planera sin dag och vara mer effektiv.
- Kunna sova längre på morgonen och många slipper att pendla och kan lägga tid på plugg.
- Lugn och ro hemma, inte lika stressat och inte lika stressad.
- Videolektioner och majoriteten av uppgifterna fungerar bra.
- Lättare att fokusera på varje uppgift och god kommunikation om vad som ska göras. Koncentration och prioritering av uppgifter är lättare.
- Bättre och mer kontakt med sin lärare och lättare att få en personlig återkoppling och fått feedback oftare.

Undervisningen verkar fungera lika bra som innan snarare än bättre och antal uppgifter har minskat. Tystnad, arbetsro och möjlighet till pauser samt sova längre fungerar bättre än vanligtvis.

SÄMRE

- För mycket ansvar och stressad för betyg.
- Svårt att vara fokuserad hela dagen framför skärmen trots enklare att ta pauser.
- Stressigt att inte få hjälp direkt eller som man är van vid.
- För många uppgifter och otydlighet kring uppgifterna. Mängden uppgifter ökar i vissa ämnen och svårt för eleverna att hinna med.
- Koncentration och motivation brister av distansundervisningen.
- Många tar inte studierna på lika stort allvar som innan.
- Kontakt med lärare fungerar inte lika bra eller inte alls.
- Svårt att hålla tiderna för inloggning av närvaro.
- Prov fungerar dåligt. Uppgifter fungerar ok men är för många och genomgångarna är långa och svårt att hänga med.
- Svårt att genomföra uppgifter eller hänga med på lektion på grund av problem med tekniska.
- Dålig variation på lektionsupplägg och svårt att få hjälp i den omfattning man brukar få.

BÄTTRE/SÄMRE

Återkommande aspekter i elevernas svar gällande utbildning pekar på faktorer som fungerat bättre såväl sämre riktat både mot skolans genomförande av distansundervisning men också riktat mot sitt elevens individuella genomförande. Faktorerna har sammanställts till:

- Arbetsbelastning; ökad eller icke ökad
- Planering av lärare och elevens egna ansvar att planera sin tid. Känslan av att ha mer fritid jämfört med att inte känna skillnad på skoltid och fritid (gränslösa dagar).
- Förutsättningar; miljö, praktiska och behov av stöd
- Oro/bedömning och återkoppling. Kopplas till elevernas välmående, vissa upplever mindre oro kopplat till både social interaktion och skolarbete medans vissa upplever mindre oro av precis samma aspekter.
- Kontakt; kompisar och lärare. Behov av kontakt innehåller flera orsaker.

Framtid

Välj tre alternativ som du tycker att beslutsfattarna i framtiden ska prioritera i samhället

Skola/utbildning	74 %
Hälsa/sjukvård	70 %
Miljö/klimat	47 %
Arbetsmarknad	27 %

Jag tycker att politiker och chefer ska prioritera följande i samhället (Sannarpsgymnasiet)

Hälso- och sjukvård	83%
Utbildning	67%
Arbete	47%
Miljö	38%

Skriv kortfattat om du tycker det är något särskilt som kommunens politiker bör ta med sig in i framtida beslut gällande skolan, utifrån din upplevelse av distansundervisning

Analys:

Det finns en stor förståelse i elevernas svar kring beslut om distansundervisning. Samtidigt finns det en överlägsen andel som säger att de i framtiden vill vara och behöver vara i skolan oavsett kriser eller beslut om stängning av skola. Eleverna ger många goda förslag på hur politikerna bör tänka vad gäller för skolan att kunna ta emot en viss mängd elever hela tiden, hur praktiska moment kan genomföras och hur kontakten med sina klasskompisar och lärare är viktig att den inte endast blir digital. Eleverna tycker det är viktigt att skolan ska få fortsätta som vanligt men också att det ska finnas möjligheter till att vara flexibel. Eleverna vill vara delaktiga i sina studier och vill att politikerna ska ge eleverna chans att få höras och att de blir lyssnade på. En stor andel elever ser gärna att den digitala undervisningen fortsätter vara en stor del av lektionsuppläggen

men endast ihop med fysisk skolgång. Många lärare har ökat ämnesövergripande arbete för att försöka variera sina uppgifter. Praktiska moment har i hög omfattning uteblivit vilket eleverna tycks ha förståelse för men endast under en kortare period.

Medskick till politiker är att öka kunskap i digitalisering, framförallt lärarnas kunskap. Eleverna upplever att lärarna behöver mer kunskap i digitala verktyg, framförallt handlar det om i kunskap för att skapa en bättre struktur och mer varierande uppgifter.

Beskriv med egna ord hur du ser på framtiden/tänker om framtiden

Analys:

En stor andel av eleverna upplever att de inte vet hur eller vad man ska tänka just nu. En relativt stor andel elever ser ingen skillnad på sina framtidsplaner nu än hur det såg ut innan Corona. Flera elever uppger att de tror på människan och samhället, en tro på att vi ska ta oss igenom detta och att framtiden blir ljus. Stor andel säger att det blir vad det blir dels för att man har lång tid kvar i skolan. Majoriteten vill tillbaka till skolan och ser fram emot det. Viss oro finns om man ska behöva gå tillbaka till distansstudier under hela sin gymnasietid. Framtidstankar som finns handlar om arbete, studier och familj vilka ser i hög omfattning likdana och lika ljusa ut nu som innan Corona. Eleverna uttrycker hur de vill vara i skolan. Elevernas svar speglas av hoppfullhet och en känsla av att här och nu är det i viss mån tungt men att det snart kommer bli som vanligt. De flesta eleverna svarar på en individnivå och har tankar om framtiden som ligger inom räckhåll. Det finns ingen större oro vad gäller elevernas tro på att få ett jobb eller att kunna studera vidare. Det uttrycks en viss oro kring betygssättning men inte i samband med tankar om examen utan snarare att hinna med om distansundervisningen kommer att fortsätta. Många elever har upptäckt att de på egen hand kan planera och prioritera sina dagar och att de både kan och vill ta ett större ansvar för sina studier och sina dagar än vad de behövt göra innan vilket har varit bra insikter till framtiden.

Citat från enkät/huvudman

UTBILDNING

”Jag blir mer motiverad när jag jobbar hemifrån i lugn och ro. Kontakt med lärarna är bättre nu då vi har knappt använd teams tidigare”

”Att jag har prioriterat uppgifter lite annorlunda, jag har fått mer flyt med vissa uppgifter”

”Till skillnad ifrån kontakten mellan lärare och elev har undervisningen inte förbättrats”

”Man har inte riktigt kunnat få hjälp på små frågor för man vill inte ringa läraren hela tiden bara för lite småfrågor”

”Pauser, jag kan gå ut medans jag har lektion. Det var inte direkt lika enkelt innan. Jag kan ta det i min egna takt, använda mer tid om man kan”

”Elever tar det mindre på allvar, själv upplever jag ett större ansvar. Men folk runt om kring mig har inte haft samma inställning”

”Många uppgifter eftersom det blir svårt att kommunicera med lärarna, det har senare fått konsekvenser på proven. Proven har också varit dåligt upplagda. Eftersom många inte håller tiderna så får man minskad tid under provet”

”En del lärare har ej goda förkunskaper om bland annat Microsoft teams, vissa lärare har ej haft någon fullständig planering efter ett att ha arbetat i detta skede i flera veckor utan istället bara haft preliminära planeringar, strukturen på planering har alltså i allmänhet varit väldigt dålig”

”Mycket stillasittande. Dålig social kontakt med klasskompisar. Långtråkigt. Sämre kontakt med lärare. Frustrerande att behöva uppleva lagg och andra tekniska/praktiska problem”

STUDIERESULTAT

”Det blir tydligare via distans vilka som är aktiva och deltar, gör att man vill plugga lika mycket som sina klasskompisar”

”Skolarbete är lättare att göra i skolan, vi behöver lägga mer tid på skolarbete än vad vi ska göra, brist på motivation”

”Krävs mer eget ansvar och planering, därför har det gått sämre”

”Mina betyg har påverkats negativt då arbetsbördan har aldrig varit så hög”

”Jag tycker att dem har påverkats positivt för att jag har haft lite bättre koncentration och verkligen tagit mer ansvar för att göra uppgifterna enligt schema”

”Mina studier har inte påverkats värst mycket utan jag tycker ändå att jag lyckas uppnå mina mål”

HÄLSA

”Man sitter bara hemma hela dagen”

”Jag slipper gå upp 6.30 på morgonen VARJE DAG”

”Man blir mer stressad och uttråkad samtidigt”

”Jag mår ganska bra av att var hemma, får bättre rutiner, äter bättre och sover längre”

FRAMTID

"Jag hoppas att vi får komma tillbaka till skolan till hösten"

"jag tycker det ska bli jobbigt att komma tillbaka till skolan"

"Ingen aning"

"försöker inte tänka för långt fram utan ta en sak i taget"

"I det långa loppet positivt men känner mig stundtals nere av tanken på studenten och sommaren"

"Jag hoppas att det blir som vanligt snart"

Djupintervju

Genomförd 2020-06-16, tre elever från årskurs 2 intervjuades

Eleverna studerar på Samhällsprogrammet (Sannarpsgymnasiet, ekonomiprogrammet (Kattegattgymnasiet och estetprogrammet (Sturegymnasiet). Intervjun genomförd av Ewa Kristensson, förvaltningschef och Thomas Karlsson, teaterlärare och jämställdhetsutvecklare.

I samtalet berättade eleverna bland annat följande:

Utbildning

Distansutbildningen har varit enformig och monoton. Det har lagts mycket ansvar på oss elever. Vi har fått många och långa texter samt många instuderingsfrågor. Det har varit svårt att engagera alla i grupparbeten och interagera. Samspelet har varit svårt och vem som ska ansvar i grupparbetena. En avslappnad kommunikation är svårt, eftersom kameran är på hela tiden.

Det har funnits en oro för att inte få den utbildning man har rätt till och för att inte hinna med. Vissa kurser har blivit uppskjutna. Men det har ändå funnits starka känslor för att det kommer att lösa sig.

Lärarna har ställt om snabbt och bra. Det har inte varit lika roligt, men vi har fixat det ändå. Hemma är det lätt att missa något men alla har samma förutsättningar. Ibland har de inte förstått och ibland har det varit tekniskt strul, framförallt inom matten, där de ibland inte hunnit med att se uppgifter och förklaringar.

Vad gäller stödet från lärarna, har det varit svårt att be om hjälp och ta nästa steg i kunskapsutvecklingen. Det har varit svårt med tillgängliga lärarna men några lärare har varit tillgängliga dygnet runt. Det har varit svårt att veta när man ska våga kontakta lärare och därför har man ibland skjutit uppfrågorna man haft.

Eleverna ger tipset att en struktur hur man ska kontakta lärarna måste bli bättre. Klara spelregler behövs. En elev uppger dock att hen klarat matten denna termin på grund av corona. Detta för att hen fått lugn och ro i hemmet. Hen tycker också det varit skönt att slippa klasskamrater.

Vad gäller närvaron har detta fungerat olika bra i olika kurser. Lärare har hittat olika knep för hur man ska kolla närvaron på de digitala lektionerna.

Det har varit svårt att skilja på skola och fritid, när man är på en och samma plats. "Jag är livrädd för en andra coronavåg!" Tips: I kris måste det ordinarie schemaupplägget ändras för att denna online-undervisning -i kris ska kunna hålla över tid. Om en pandemi händer igen, hoppas eleverna på en annan beredskap och inte så splittrade scheman. De vill inte ha undervisning på detta sätt varje dag, kanske endast 2-3 dagar i veckan och resten egen tid för uppgifter. Vidare vill de inte ha alla kurser på en gång.

Eleverna hoppas få vara medskapare till eventuell framtida distansundervisning, där mer variation behövs och där tänkta scenarios tas fram.

Teater-blev bra med radioteater.

Hälsa

Någon elev tyckte det var bra att få arbeta i en stressfri miljö hemma och att det inte fanns något tvång att gå ut. Någon elev upplevde "isoleringsångest". Eleven upplevde det var skönt att få vara i sin egen bubbla och slippa lägga tid på att pendla till skolan. Någon elev upplevde en existentiell livskris eftersom hen saknat kompisar och föreningslivet har inte fungerat. De har tvingats till att snabbare ta eget ansvar för att inte tappa modet. Några elever har inte gillat distansundervisningen eftersom de skjutit på saker och haft svårt att hålla disciplinen. För att hitta strukturen har en elev skrivit listor på detaljnivå i mängder och upplevt att hon som person tagit ett stort utvecklingssteg för att anpassa sig efter ovissheten. Någon har tyckt det varit okay med långa uppsatser eftersom orken och lugnet har infunnit sig i hemmet. Någon har tyckt att samhällskunskapen fungerat bättre på distans. Någon har inte skött sin motion. Någon har känt sig instängd och längtat efter social kontakt. Det har upplevts tråkigt att inte ha fått träffa sina äldre släktingar. Någon elev har börjat odla på sin fritid eftersom alla fritidsaktiviteter varit inställda. På kvällen har eleverna varit mindre uppkopplade än vanligt.

Eleverna har förslagit:

- ”Längre lunchraster behövs, jag hann knappt steka mitt ägg!”
- Viktigt med energizers under lektionerna!
- Viktigt komma loss från skärmen!
- Promenader på lunchrasten, ett måste!
- Vi som har lätt för att lära kan få arbeta en del fortsatt på distans, så att de som behöver stöd kan komma till skolan och verkligen få det!

Framtiden

Eleverna tyckte att ungdomar finns alldeles för lite med i debatten och att ungdomars röster måste tas på allvar. De uppmanade vuxna ”utbilda oss i att ta ansvar genom att vi vet vad vi kan påverka och hur”. En skola med ett välfungerande elevråd är en drömskola, enligt eleverna. De ställde sig frågan hur skolorna arbetar med elevinflytande på riktigt? De tyckte att de måste nätverka mer i Halmstad mellan de tre gymnasiefrågorna i elevinflytandefrågorna. De ansåg att programråden är för toppstyrda.

- Ungdomars röster måste tas på allvar!

Några elever kände tillit till att många företag kommer att fixa Coronakrisen och att nya arbeten kommer att utvecklas. Möjligheten att arbeta hemifrån kommer att utvecklas och kanske kommer det då inte behövas så många företagslokaler. Vissa branscher kommer nog bli omkullvälta. Det kommer bli svårare för dem som inte är så välutbildade. Någon elev har blivit av med sitt sommarjobb, men ser att det ändå kan ge henne många nya möjligheter.

Eleverna trodde att det inom kultur kommer öppna sig nya möjligheter och att kreativiteten kommer att öka. Genom att kulturen blir mer digital kanske fler unga kommer att ta del av den.

Eleverna konstaterade att det privatekonomiskt blir ovissa tider. Man kan inte ta allt för givet längre utan måste skapa mental beredskap för det och för olika scenarier. Högscoleprovet är inställt, vilket drabbar dem som ville testa redan nu.

Eleverna frågar:

Kan alltid äldre prioriteras oavsett hur lång den här pandemin blir?

Hur kommer ungdomar som bor i destruktiva hem att få hjälp?

Kanske ersätter AI spårningsapparna. Var går gränser för integriteten? När är man fri som människa?

Rörelsefriheten, hur blir det med den?

På frågan vilken är den viktigaste frågan inför framtiden för världen, Sverige och Halmstad svarade eleverna:

Världen:

”Viktigt att världen håller en gemensam linje i hur vi hanterar pandemier. Världen måste ENAS.”

”Säkerställa att ungdomars hälsa inte hotas av en ny pandemi. Lika kommunikation för alla över hela världen, sammainfo-inga fejknews-GLOBAL INFO!”

Sverige:

”Enas inom politiken, när det gäller ska vi stå stabila och inte vela”

”Bra att förlita sig på fakta och Tegnell”

”Regeringen borde varit tydligare i ett tidigare skede”

”Striktare nästa gång, tänka på andra, inte rekommendera utan säga NI FÅR INTE”. Någon måste peka med hela handen!”

Halmstad:

”Politikerna kunde lyssnat med på eleverna!”

Fatta inte beslut utan att tillfråga oss först”

På frågan vilken är din känsla inför framtiden, svarade eleverna:

”Vila i det ovissa, inte nödvändigt att hetsa!”

”Våga vara i det ovissa-vi kommer att komma fram ur mörkret”

”Jag ser positivt på framtiden, jag kommer stöta på utmaningar men ser ett ljus och hoppas och tror att vi löser det”

Sammanfattning av intervju med elever genomförd av rektor Peter Hjelm och lärare Thomas Karlsson, 2020-06-03

Språkintrö

Jag hoppas Corona tar slut och allt i livet blir normalt.

Jag kan inte göra saker jag brukar, t ex spela fotboll med kompisar. När jag vill träna så är de rädda för att smittas. Saknar mina klasskamrater och lärare.

Många människor förlorar sitt arbete och att de måste vara hemma utan att få pengar. Det får svårt att köpa mat.

Jag kan inte gå ut, blir tråkigt och man börjar hata sig själv.

När corona kom kände jag och min familj att vi blev rädda och vi inte vågade gå ut för att vi kunde bli smittade.

När jag är hemma saknar jag mina kompisar och jag får ont i ögonen av att vara så mycket vid datorn. Den krånglar ibland och då kan jag inte göra mina skoluppgifter. När det är lunch måste jag laga mat själv och ibland hinner jag inte för rasten är för kort. När jag går ute så är det många som tittar på mig då jag från Thailand och de kanske tror att jag är från Kina där viruset startade.

Jag kan inte gå till skolan, alla dagar ser likadana ut. Det som är bra är att klimatet blir bättre då det är många som inte reser med flyg.

Corona gör att jag inte kan vara med människor som jag vill. Tråkigt att skolan är stängd och att man måste vara hemma. Är ofta trött för att jag är kvar i sängen.

Man känner sig ensam och det känns tråkigt. Vi har mycket läxor och jag hinner inte med allt.

Känner mig ofri nu när jag är hemma.

Jag får inte gå till simhallen och lära mig simma eller till moskèn.

Jag saknar mina klasskamrater och lärare jättemycket.

Det finns positiva saker, familjer kan ses och vara ihop hemma.

Jag bor med min bror och han spelar högt på sin dator när jag ska läsa läxor.

Elevhälsan berättar om elevers trångboddhet, de får ta hand om småsyskon, matlagning etc. Det tappar den sociala kontakten skolan gett och som ibland är den enda platsen för detta. De tappar sin språkutveckling i svenska.

Bra med veckoschema, att veta hur veckans lektioner är upplagda.

HT-elever skyddsombud Utbildning

Svårt att studera hemifrån, svårt att få hjälp av lärare, svårt med koncentrationen. Allt tar mycket lång tid. Man får inte träffa sina klasskamrater.

Lättare att hålla tal i klassen, inte lika många som tittar.

Skolan är ju så mycket mer än studier och sånt.

Hälsa

Sämre på att hålla igång träning, tar tid med lunchen. Är tröttare nu, blir trött av att titta på skärmen.

Framtid

Oro inför att få jobb eller att distansundervisningen fortsätter och då kan man ju lika gärna hoppa av.

Man känner sig ledsen. Kanske kan man vara mentalt förberedd inför framtiden gällande distansundervisning.

Stödet

Utbildning

Mycket som distraherar, kommer inte igång, svårt att ha koll på vad som förväntas av eleven. Saknar motivation. Stressad, svårt att prioritera, tappar fokus, saknar lärarna. Har varit inne på skolan, funkar bra då. Ensam.

I ordinarie undervisning kan jag räcka upp handen och få hjälp, svårt att hinna med allt. Svårt att vara ensam hemma och koncentrera sig.

Kommunikationen via Teams med lärarna är bra. Tycker jag blir störd av ljud t ex prassel med papper etc.

Distans fungerar perfekt, känner ingen ångest som hon gjorde innan. Problem med internet hemma.

Saknar att sitta i grupp och diskutera.

IM (introduktionsprogram)

Utbildning och hälsa

Många anger 1–2 på en skala 1–10, där 10 är bäst, utifrån hur undervisningen funkar nu.

Svårt att börja på en uppgift, blir störd hemma av familjemedlemmar och tekniska saker.

Bättre kontakt med lärare och klasskamrater nu.

Svårt att hålla rutiner som är bra t ex att lägga sig i tid.

För långa skoldagar, har svårt att ta rast hemma.

Saknar det sociala umgänget, svårt med tekniken.

Hittar inte sitt schema trots att den fått den skickad flera gånger.

Har praktik som fungera bra.

Svårt att förstå uppgifterna.

En elev med svåra hemförhållanden har försvunnit helt från undervisningen.

Orolig för viruset, har svårt med målbilder.

Fokussamtal kring effekterna av distansundervisning. Teaterelever måndag 1/6

Fokussamtal kring effekterna av distansundervisning. Teaterelever måndag 1/6

Genomförd av lärare Thomas Karlsson

Utbildning

Kvinna A åk 1

Jag tycker det är jobbigt att lära mig nya saker på distans, det går i alla fall inte lika bra. Jag vill träffa de jag går i samma klass som och vara med dem. Det känns bättre när kameran är på vid lektion.

Man åk 3

Hade hoppats på att vid kunde genomfört vår slutproduktion men tycker att lärarna ändå löste det på bästa sätt. Tycker också det är svårt att lära mig nytt på distans. Kanske har jag ändå lärt mig att hantera distansundervisning inför framtiden men gemenskapen som teater innebär kan man aldrig ersätta.

Kvinna åk 2

Bra med distans men praktiskt jobbigt med teater. Matte har funkad bäst, lärarna i andra ämnen ringer upp och man får möjlighet till egen undervisning utan att bli störd som jag kan bli i klassrummet. Det är skönt att vara hemma då jag är ganska introvert, jag känner mig motiverad.

Kvinna B åk 1

Det går bra men är såklart något annat. Alla lärare har gjort sitt bästa. Har dock saknat kontakten med klasskamrater och lärare

Hälsa

Kvinna A åk 1

Mår bättre psykiskt då jag är på ett ställe, hemma, som är trygg på. Men mår också sämre för att jag inte träffar så många människor. Reser vanligtvis långt men passar på att sova längre på morgonen. Äter mat ibland, tycker det är svårt att få med den korta lunchrasten.

Man åk 3

Har inga rutiner hemma, allt smälter ihop, har tappat min fysiska träning. Försökt skapa ett schema, mamma och pappa lagar maten.

Kvinna åk 2

Bra i början av, tog hand om mig själv. Var väldigt produktiv, odlade grönsaker och byggde bokhylla. Men uppskattade detta mindre och mindre då det också kände likadant. Skolan erbjuder en rutin som jag kan bryta när jag kommer hem.

Kvinna B åk 1

Fysiska hälsan bättre, börjat springa mer. Ibland är det dock jobbigt med den mentala hälsan, kan komma på mig själv att titta länge på mobilen. Har försökt ha ett rum för studier och ett annat för när det är paus.

Framtid

Kvinna A åk1

Känner mig säker på att jag kan få de betyg jag presterar för. Rädd för att distansundervisningen ska fortsätta, har tänkt på att ta ett sabbatsår isåfall.

Man åk 3

Har inte haft samma möjlighet till bra betyg, många uppgifter som lärarna har lagt ut utan att synka varandra. Tekniken har inte fungerat som den ska alltid. Har nog sänkt mig i betyg, orkar inte göra allt till 100%. Detta påverkar ju min framtid för att jag får svårare att komma in på utbildningar i framtiden.

Kvinna åk 2

Vi kan nog lära av distansstudierna, jag mår bra av att vara hemma. Kan tänka mig att var i skolan och ha teater tre dagar i vecka och resten kan vara på distans emellanåt, detta hade gynnat mig. Jag tror att detta har också gjort oss mer kreativa, behövt motivera oss själva, detta kan gynna mitt framtida arbetsliv.

Kvinna B åk 1

Känns skönt att saker och ting har blivit lugnare i samhället. Jag ser fram emot att få komma tillbaka till hösten och får göra saker ihop med andra fysiskt.

Bilaga 2

ELEVHÅLSANS SYNPUNKTER

Under pågående Coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna upplever sin utbildning?

Det varierar. En del elever tycker det flyter på som vanligt. Många upplever att det är svårt och påfrestande att sitta vid datorn hela skoldagen. De allra flesta saknar det sociala med sina kompisar på rasterna. Uttrycker att skolan är tråkig. Inte samma utbildning (yrkesprogrammen) eftersom det är mest teoretiskt. Ett fåtal elever upplever det bättre och har exempelvis en bättre närvaro nu än då det var vanlig skola.

Jag upplever att de flesta av de elever jag har haft kontakt med upplever att själva lektionerna/undervisningen på distans går bra, däremot uttrycker alla elever jag haft kontakt med att de har mer att göra nu än tidigare. Att de fått mer inlämningsuppgifter/prov osv. vilket gör de väldigt stressande. Många elever jag haft kontakt med har också uttryckt att det varit svårare att nå ett högre betyg gällande då inlämningar/prov och hela kurser. Eleverna uttrycker också att de saknar den sociala sidan av att sin utbildning, träffa kompisar/personal.

Flera elever som jag pratat med upplever att det är svårt att läsa på distans, det kan vara att det är svårt att förstå vad läraren menar, svårt att själv ha disciplinen att studera hemma, de upplever att det är tråkigt och det strular med datorn etc. Men finns även de elever som detta passar väldigt bra, att få sitta själv hemma utan några yttre störningar.

De elever som jag varit i kontakt med upplever att det fungerar bra.

"Eleverna upplever att det fungerar ganska så bra. Lärarna kontaktar dem via teams och följer upp arbetet. Det finns elever som innan hade hög frånvaro av olika anledningar. Deras närvaro och delaktighet i undervisningen har ökat under distansundervisningen. Dessa åtgärder skall vi ta med när allt detta är över för att stötta elever med hög frånvaro.

Eleverna upplever att det blir väldigt många uppgifter som skall genomföras och bedömas.

Det finns elever som beskriver att allt går ihop, hemma, studier, läxor och det blir svårt att hålla vid motivation. "

Väldigt varierande. En del tycker att det fungerar jättebra och de får studera hemma och får mer gjort än vanligt. Andra tycker att de får mycket mer skriftliga inlämningar än vanligt och att det är tufft att få struktur i studierna, de får inget gjort.

Uppger sig sakna skolan med struktur, stöd och det sociala.

De flesta elever upplever att det är svårt att motivera sig, särskilt nu när distansundervisningen pågått en längre tid. Elever som haft svårt att fokusera uppger att de får mer gjort hemma, inget som stör deras koncentration.

De flesta har nog tyckt att det fungerat ganska bra men för de som har det svårt och behöver extra stöd har det varit en tuff period. De ungdomar som har svårt att komma igång fixar inte det hemma och hoppar då över skoldagen. Föräldrarna har svårt att stötta och pusha ifall de inte är hemma. I början kändes det som att det gick bra men många har tappat fokus allt efter som tiden gått.

Några kan nog uppleva att det fungerar ganska bra, men det stora flertalet känner att det blir jobbigare: att inte träffa sina lärare på skolan och få sin undervisning på vanligt sätt. Det gick nog relativt bra de första veckorna.

För några har det varit bra med distansundervisningen för att de inte har behövt pendla till/från skolan, vilket tar tid och energi, eller att de tycker det är svårt med alla sociala kontakter på skolan; alla intryck och det sociala spelet. De kan sköta saker mer på eget sätt nu och kan fokusera bättre på studierna. För de flesta jag har kontakt med har det dock varit negativt/en mycket stor utmaning med distansundervisningen: De upplever att de har fått ännu fler uppgifter att göra, att lärarna inte samarbetar tillräckligt kring antal uppgifter/prov och när de ska redovisas (gemensam planering), att de har blivit ännu mer stressade och pluggar fler timmar om dygnet för att hinna och ändå riskerar de sämre betyg. Andra gör mindre än vanligt för att motivationen för skolarbete har sjunkit då de behöver få möta andra i skolan, både lärare och klasskamrater för att orka och vilja plugga. I vanliga fall använder inte alla sin Chromebook så aktivt och de var ovana vid det tekniska, vilket har varit en stor omställning.

Blandat, en del elever hanterar sin nya vardag okej och har kunnat förhålla sig väl till de nya rutinerna. För vissa elever som jag har kontakt med har det t.o.m. varit bättre då de inte behöver befinna sig i för dem jobbiga sociala miljöer som dränerar deras energi. Många elever upplever att de får svårt att få något gjort framförallt elever med igångsättnings- och koncentrationssvårigheter. Det är annat som känns mer lustfyllt som blir mer tillgängligt i hemmet än i skolan. Elever som har fått hjälp med igångsättning i klassrummet upplever att de inte alltid får samma hjälp nu. En annan sak som kommit fram är att det är svårt att få något gjort utanför skoltiden, då skola och hem har blivit ett. Att först sitta en hel skoldag för att sedan plugga på samma ställe på kvällen blir övermäktigt. Jag kan också märka hur motivationen och energin för en del elever tryter alltmer ju längre distansundervisningen pågår.

Under pågående coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna upplever sin hälsa?

Det finns upplevelser av mer stillasittande när de inte ska förflytta sig mellan salar. En del har lättare att bli lockade att spela mer dataspel o likn vilket gör eleverna mer trötta. Flera har sömnsvårigheter och uttalade stressbesvär (en del hade detta även innan men jag upplever att det ökat något) .

Det är inte alla elever som uttrycker att de mår sämre av denna distansundervisning men många gör det. De elever som haft svårigheter tidigare och som haft stort behov av stöttning av exempelvis mig som skolkurator eller annan stödinsats via HLV, de har fått det ännu tuffare och jobbigare med sin psykiska hälsa nu under distansundervisningen. Man kan se att närvarostatistiken i många elevers fall är bättre men deras psykiska mående är sämre än

tidigare. Många elever beskriver att skola och vardag går ihop och att de saknar rutiner och det sociala sammanhanget, vilket bidrar till deras försämrade mående. Eftersom många av eleverna är oroliga och rädda för Corona pandemin är det inte alla som vågar vara ute och fortsätta med sina aktiviteter/träningar, vilket också gör att deras fysiska hälsa försämras.

Flera uppger att de känner sig ensamma och isolerade och det vet vi ju att det inte är positivt för den egna hälsan. En del elever har upplevt det positivt, att få sitta hemma har för dem gjort att stress och spänning har minskat. Sen tillkommer en bit som vi inte vet så mycket om ännu och det är för de elever som har det svårt hemma, där är jag orolig för deras mående. För många elever så är skollunchen så viktigt, det kan vara den enda lagade måltiden de får i sig under dagen.

De elever som jag varit i kontakt med upplever god hälsa.

Vi pratar om sömn, paus, mat och struktur. Många har full koll på detta och jobbar medvetet med det. De stora hela mår eleverna ok. Vi har elever som känner hög stress i sin utbildning. Dessa elever är elever som vi troligtvis skulle jobbat mycket med även om allt hade varit som vanligt. Elever uttrycker att motivationen sjunker, vilket i sin tur kan göra att stress ökar. Det blir mycket ensamt med skärmen trots att lärare/HLV anstränger sig för att hålla kontakt .

"Många tycker att det fungerar bra, de kan ta promenader på lunchen gå till gym mitt på dagen mellan lektioner. De får mer tid över då de inte behöver pendla. Andra isolerar sig och går knappt ur sängen och saknar det sociala mycket. Den psykiska ohälsan är hög, de mår dåligt av avsaknaden av social integration.

De upplever att de sitter mer stilla och får mer tid vid dator. Svårt att hinna ta rast och lunch. Upplever att skola och fritid flyter ihop.

Det psykiska måendet har blivit bättre hos vissa elever, de som inte trivts i skolan och/eller klassen eller har svårt att hantera stora folksamlingar som i t.ex. matsal. Hos vissa elever har det psykiska måendet försämrats. T.ex där hemsituationen är påfrestande eller när skolan är en stor och viktig del av elevens sociala liv, ibland det enda sociala sammanhanget eleven har.

Många elever upplever att de inte vågar lämna sitt hem pga smittorisk. De har därmed blivit mera stillasittande. De känner sig trötta och har svårt att aktivera sig även på fritiden. Några har uttryckt oro för viktuppgång.

"Man blir för passiv rent fysiskt, att ständigt sitta framför en dator. Det kanske inte heller blir av att gå till den träning man brukar. Att bara gå ut och promenera känns inte motiverat. Rör man inte på sig så blir sömnen ibland sämre.

När man inte får lunchen serverad, som man är van vid på skolan, så tar man kanske något lättillgängligt istället? Det blir inte lika bra näringsmässigt.

Många träffar kompisar, men inte alla och det kanske inte är de från klassen. Särskilt om man bor utanför Halmstad."

Mer stress och frustration hos eleverna, de sitter stilla mer framför sina datorer under fler timmar, en del går inte ut över huvud taget (av rädsla för Corona). Vissa har blivit uppgivna eller ägnar sig mer åt arbete som ger pengar, men mår samtidigt dåligt över att inte bli klara med skolan. För de elever som det har varit positivt med distansundervisningen, har deras mående blivit bättre istället av att de kunnat fokusera på skolarbetet mer och andra störningsmoment har avtagit/försvunnit. De har slappnat av och känt att de lyckas.

Ganska bra överlag. De försöker ändå bibehålla strukturer/rutiner som vanligt och ha en vettig aktivitetsbalans över dygnet. Någon elev har uppgett att sömnen har blivit bättre, nu när man kan sova längre och att det har fått en positiv effekt på hälsan. En del blir isolerade då skolan är deras enda sociala arena och det påverkar såklart hälsan negativt. Många elever känner också tristess.

Under pågående Coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att eleverna ser på sin framtid?

Jag har inte fått några indikationer på att det skulle vara någon förändring av elevernas framtidstro.

Jag upplever att de elever som ska ta studenten i år, är väldigt besvikna över hur deras sista tid i skolan blivit. Men verkar ändå bara vilja göra det sista nu och sluta skolan. Andra elever som går i årskurs 1 och 2 verkar se att det finns ett slut på denna distansundervisning och många längtar efter att börja den nya skolan i augusti och hoppas på bättre tider. Många elever uttrycker också att de är bekymrade över att betygen försämras under distansundervisningen vilket försvårar deras väg in på högskola/universitet.

Flera är oroliga över sina betyg och i förlängningen möjlighet till jobb och vidareutbildning.

De elever som jag varit i kontakt med oroar sig inte så mycket för framtiden, mest oro för sommarjobb

Svårt att säga vad som är framtid för eleverna. Är det sommaren som kommer, efter student eller om flera år. Jag upplever att eleverna tänker positivt om sin framtid.

"De flesta jag pratar med är positiva och hoppas att de kan komma till skolan igen i höst eller börja universitet/högskola och kunna vara där fysiskt. Sedan finns det de som är deppiga för att resultat dalar då de inte förmår sig att lämna in skriftliga uppgifter eftersom det hopar sig för dem.

De är oroliga för att inte få med sig den kunskap de behöver för att göra rätt val i kurser eller för att få sin examen och sedan arbete.

Jag har inte fått så många frågor eller tankar kring framtiden. Det känns som att de lever i nuet vilket är normalt för åldern

Det kan jag inte svara på, frågan är inte ställd.

Någon ser mörkt på att behöva få betyg i juni och skulle hellre vilja få mer tid för studierna till hösten, innan ny termin startar (att nya terminsstarten skjuts fram). Andra vill avsluta nu som vanligt och gå vidare till nästa år, på Kattegatt. Av elever som tar studenten ser några fram emot vidare studier och få flytta hemifrån, andra oroar sig över arbetsmöjligheter. Ungefär som det brukar vara. Mest är de besvikna över att studentavslutningen inte blir traditionell, men en elev uttryckte i sms att det viktigaste ändå är att få examen.

De reflekterar inte så mycket över det.

Under pågående Coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att utbildningen fungerar?

Jag upplever att pedagogerna kämpar hårt och gör ett mycket bra jobb efter förutsättningarna. Det är den praktiska delen på yrkesprogrammen som däremot blir lidande för flertalet vilket inte är bra.

Då jag inte har någon undervisning eftersom jag inte är pedagog så kan jag endast svara på denna fråga med hänvisning av vad elever och lärare sagt. Så undervisningen verkar fungera ok, problemet är hur elevernas kunskap ska testas. Att det blir mer kontroller i form av inlämningar och prov och därav också mer stress.

Jag upplever att utbildningen löper på och fungerar bra, jag tänker att det kan vara svårigheter på en del yrkesprogram där inte allt kan lösas med distansundervisningen utan eleverna behöver få jobba praktiskt för att lära sig. Men jag är även orolig över att vi tappar en del elever som har problem sedan tidigare med fokus, koncentration samt inläring, elever som behöver fasta rutiner och få komma till skolan för att kunna göra det som de skall göras.

Bra.

Jag upplever att jag har kontinuerlig kontakt med flertalet elever. Lärarna gör sitt yttersta för att föröka få eleverna att lära sig så mycket som möjligt. Jag tycker det är bra att eleverna måste checka in under lektionerna och att vi följer schemat. Detta ger trygghet och struktur för alla. Då mår vi bra. Självklart är det bättre med det fysiska mötet och samtalet som blir . Det finns en oro att elever faller mellan stolarna och inte lyckas som vi önskar.

Överlag över förväntan, otroligt att omställningen ändå fungerat så bra.

Verkar fungera bra för många, men för de elever som har tendens till svårighet med planering och struktur kan det vara tufft. Flera elever uppger att de har fått mer uppgifter att göra med kortare tid för inlämning vilket gör att de inte känner sig helt nöjda själva med sin insats. Uppger att de hade velat lägga mer tid på uppgifter, men att detta inte alltid hinns med. En del nämner önskemål om liknande struktur i upplägget av lektioner i distansundervisningen som tex in- och utcheckning vid lektion.

Utbildningen fungerar bra för de flesta eleverna. De vet vad de förväntas göra och när det ska göras det. Men det finns en del elever som har svårt att strukturera upp sin dag och behöver mer hjälp än vad som är möjligt att ge digitalt. De eleverna behöver en lärare som stämmer av med

dem ofta, för att de ska komma igång med sina uppgifter och sedan inte fastna. T.ex. där en specialpedagog tidigare var med och stöttade upp på lektionen. Att specialpedagogen nu får ta in enstaka elever har varit väldigt positivt för eleverna.

För de som hade det enkelt i skolan innan pandemin har det nog fungerat bättre men de som hade svårt innan har det ännu svårare nu. Några få har tappat suget helt och kommit efter i utbildningen. De praktiska momenten på yrkesprogrammen uteblir för vissa. Det finns även några elever som tidigare hade svårt att ta sig till skolan som nu när det är distansundervisning är med mycket mer, så för vissa passar denna typ av studier alldeles utmärkt. I det stora hela tycker jag att lärare och elever har löst det fantastiskt bra. Det var en snabb men inte enkel omställning för oss alla.

"För vissa elever går det nog bra, i alla fall för de där närvaron är bättre. Annars tror jag att det är enklare och trevligare att träffas rent fysiskt. Det är lättare att både fråga läraren och klasskamraterna.

Vissa moment t ex laborationer måste bli svårare om ens möjligt att utföra?

Jag tror också att det blir mer föreläsning än dialog under lektionerna. Vi vet ju att man inte orkar lyssna särskilt länge innan man tröttnar och tänker på annat.

Det är svårt för den som har lektionen att se om alla är med hela tiden."

Det har gått förhållandevis bra; en del elever har jag fått bättre kontakt med via chatten och videomöte i Teams. Har känt en stor oro för några elever, men det har fungerat rätt bra för dem, utifrån sina förutsättningar. Samarbetet med lärarna och rektorer har varit fortsatt gott och vi har kunnat hitta en del speciallösningar för de elever som behövt det, särskilt sedan jag fått träffa elever på plats i skolan. Men för några elever har det inte fungerat nästan alls, och det är frustrerande. Jag har saknat så väl elever som att få träffa mina kollegor IRL.

Bra under rådande omständigheter. Viktigt att vi följer schemat, försöker ha samma strukturer i undervisningen. Initialt kan jag tycka att eleverna överöstes med uppgifter som skulle göras och redovisas. Detta skapade stress.

Under pågående Coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att elevernas hälsa påverkas?

Ökad stress, sömnlöshet. Mer stillasittande.

Jag upplever att elevernas hälsa påverkas mycket, många upplever sig nedstämda, stressade, att de sover dåligt och ändrar sina matvanor. Vissa elever lämnar inte hemmet, sitter länge framför datorn och träffar få personer så jag upplever att det påverkar alla elevers hälsa i olika omfattningar. Både fysiskt och psykiskt. Vissa elever ligger med datorn i knät under lektionstid, andra har inget rum att stänga in sig i för att få möjlighet att studera i lugn och ro, vissa har även andra familjemedlemmar som är hemma på dagarna och kan inte få någon studiero.

Jag tänker att för en del så påverkas det negativt, för elever där skolan är en trygg tillvaro, där de får socialt umgänge och lunch. Jag tänker även att den schemalagda idrotten samt gå el

kanske cykla till skolan är borta och många rör sig mindre och hälsan påverkas i negativ riktning. Många vänder på dygnet när de inte skall upp och iväg till skolan, det spelas för mycket data/tvspel vilket är negativt i förlängningen.

Svårt med rutiner som kost, aktivitet och sömn

"För vissa elever blir det en ensamhet. Skolan är en socialplats där vi tränar oss i relationer och lär i ett sammanhang. Det blir en tillhörighet. Detta kan tappas för flera elever som inte har denna kontakt utanför skolan.

Bra att vi har kunnat ta in elever samt extra kontakter för att stötta elever som behöver extra på flera olika plan. "

"Det känns som att den psykiska ohälsan har ökat, att tappa det sociala sammanhanget är tufft för många men det finns det elever som inte trivts socialt i klassen och mår bättre av att arbeta hemifrån.

När det gäller den fysiska hälsan tror jag att det finns de som tränar och äter hälsosamt mer än tidigare men också de som inte går utanför dörren."

"Mer stillasittande. Lättare att tappa rutiner. Mindre sociala kontakter för en del.

Några elever mår bättre av distansundervisningen. "

Den fysiska hälsan är enligt min erfarenhet ungefär som tidigare, de elever som är fysiskt aktiva har fortsatt vara det, vissa tränar t.o.m. mer än tidigare. Den psykiska hälsan varierar, vissa mår bättre medan andra känner sig isolerade och ensamma.

Rutiner sätts ur spel för många, de vänder på dygnet. De får inte den naturliga rörelsen under dagarna som de får normalt och presterar sämre gällande sina studier. Många har även pausat sin fritidsaktiviteter vilket får konsekvenser .Både den psykiska och den fysiska hälsan kan komma att försämrans.

Det blir mindre fysisk aktivitet, kanske sämre sömn, mindre stimulans för att man träffar färre klasskamrater, mindre lust att jobba när man "matas" med uppgifter som man ska lösa själv. Det blir mindre av att lära tillsammans med andra. Stressen kan öka om man inte hinner med uppgifterna.

För en del sämre mående, mer stress och frustration. De har blivit mer stillasittande framför datorn och rör på sig mindre över lag. Störst påverkan mentalt.

För många elever har det inneburit isolering och förlust av fungerande rutiner och sammanhang, vilket i sin tur medför lägre energi och sämre allmäntillstånd. Många elever har blivit mer stressade av att redovisa fler uppgifter och använda sig av verktyg, tillvägagångssätt som de inte har använt tidigare. Jobbigt med att ha skola i hemmet, hela livet flyter ihop.

Under pågående Coronapandemi och med distansundervisning från skolan, hur upplever du i din yrkesroll att elevernas framtid påverkas?

Om pandemin inte blir långvarig tror jag att det löser sig för eleverna men om distansundervisningen fortsätter över längre tid tror jag det kommer påverka elevernas framtidstro negativt. Ex svårare att få jobb.

Då vissa elever som skulle haft möjlighet att få ett högre betyg under normala omständigheter får ett lägre betyg, påverkas möjligheterna att komma in på den utbildning de vill. Jag upplever också att de elever som mår psykiskt dåligt kommer ev. ha en längre återhämningsperiod än vad de kanske hade behövt och därmed påverkar resterande tid av gymnasiet och därmed deras framtid.

Elever som går teoretiska program och det fungerar så ser jag inte några problem, däremot för elever som går yrkesprogram så tänker jag att det kan bli svårigheter. då inte allt kan lösas på distans. Jag tänker även att för elever som har svårt med disciplin, fokus, koncentration och närvaro sedan tidigare så kommer vi se att en del kommer ha svårigheter med att klara och nå sina mål. Vilket i förlängningen tänker jag kan leda till att examen inte nås el att skolan behöver erbjuda förlängd studietid för fler elever för att de skall ha möjlighet att kunna läsa ikapp för att nå mål och betyg.

Svårt med jobb

"Denna fråga är svår. Jag skulle vilja säga att klart vi löser detta, men vi vet inte. Det kommer krävas mycket av samhället, skolan och individen för att hjälpa elever som påverkats av större dignitet. Fortsätter vi att vara ihärdiga, hitta lösningar så de får en utbildning att kunna gå vidare med, så är mycket löst. Elevhälsan behöver jobba med elevernas närvaro, mående och relationer i stor utsträckning. tror att eleverna kan känna oro kring möjlighet att kunna skaffa ett jobb.

Vi kommer klara detta tillsammans!"

"De kommer att gynnas av lärdomen om hur det fungerar att studera på distans, något de kan ha nytta av i kommande studier och arbete.

Somliga tappar i resultat pga detta de klarar inte fokusera och planera själva hemifrån och det kan leda till att de inte kommer in på den utbildning de tänkt."

Oro för att de elever som behöver mycket stöd i sitt skolarbete inte hänger med nu och får det jobbigt till nästa läsår - leder många gånger också till ohälsosamma val som gör situationen värre.

Eleverna får inte möjlighet att utföra alla delar i kurser och de får det svårare att komma ut på praktik. Möjligheten att få ett arbete, både på sommaren och efter examen försämras. Många kommer inte kunna ta körkort som planerat vilket också påverkar möjligheten för att få ett arbete negativt. Det påverkar i sin tur möjligheten att kunna flytta hemifrån och starta ett eget liv. Deras liv är pausat och det kommer tyvärr att påverka dem under många år framöver, eftersom det kommer ta lång tid för landet att återhämta sig.

Eleverna i åk 3 har inte haft samma chans som annars att förbättra sina betyg då undervisningen varit på distans och de nationella proven ställdes in. De har inte samma chans att konkurrera om platser på högskola och universitet. En del elever i åk 2 och 3 kommer att ha uppgifter kvar att utföra framöver och det ökar belastningen på dem. Hösten kommer nog att bli tuff för många. Chansen att få arbete har minskat drastiskt och det finns risk att den psykiska ohälsan ökar.

Hoppas inte alltför mycket om det tar slut nu till sommaren. Det kommer nog att finnas elever som behöver ta igen kurser de har missat. Vissa har inte klarat av att läsa på distans.

För vissa innebär sämre betyg begränsade valmöjligheter efter gymnasiet och ett större behov av att läsa på Komvux innan vidare studier på högskola/universitet. För elever som inte kommit ut på APL eller fick mindre av det, har möjligheterna att få kontakter i arbetslivet begränsats.

Har de lyckats få de resultat i skolan nu på distans, som de hade fått i normala omständigheter? Svårt att svara på. Om inte, kan deras framtid påverkas negativt av att inte lyckas få examen eller komma in på den utbildning man önskar.

Bilaga 3

Lärarnas synpunkter

Samlad bild av lärarnas synpunkter

Digitala verktyg

Bättre hårdvara

Bättre möjligheter för ljud och bild

Inspelningar – nyttja flera gånger

Dokumentera inläringen – elevernas material samlas på digitala plattformarna

Större flexibilitet i tid och schema

Vilka fördelar och nackdelar känner vi igen från elevernas enkätsvar? Aspekter som lärarna trycker på är detsamma som eleverna. Aspekter som i viss mån är fördelaktiga är även till nackdel.

FÖRDELAR (enligt lärarna) med distans- och fjärrundervisning

Eleverna tvingas ta större ansvar

Eleverna behöver arbeta mer på studieteknik och planeringsförmåga

Blir mer närvarande

Är mer fokuserade

Tar mer kontakt med lärarna

Lättare med 1:1 kontakt enligt lärare och elev

Mindre formellt i chatten

Får flera frågor från eleverna

Lättare att hitta elever som behöver extra stöd

Lättare att individualisera undervisningen

Lättare att följa elevens arbete genom digitala verktyg (hur dokumenteras elevernas delar och progression idag? På vilket sätt har det behövts ändras/förstärkas?)

Lugnare arbetsmiljö (både för elev och lärare)

NACKDELAR (enligt lärarna) med distans- och fjärrundervisning

Tekniken begränsar (uppkoppling hos enskilda elever, skolans mjukvara inte tillgänglig mm)

Lättare för elever att gömma sig

Svårt att pusha elever som behöver lite extra

Svårt att erbjuda stöd i rätt omfattning

Elevernas olika förutsättningar till teknik, studiero och fysiska aspekter som lunch mm i hemmet

Elever som får sämre levnadsvanor

Elever som förstärker eller drabbas av ångest

Svårt för lärare att se alla elever (både se rent psykologiskt men också begränsat av vad digitala verktygen ger för möjligheter i ex. videosamtal/lektioner)

Svårt att få tag på elever (även i digitala rummet är det svårt att få kontakt med alla)

Svårt att hålla koll på närvaro

Svårt utan fysiska aspekter som ögonkontakt och kroppsspråk

Större risk för fusk

Inga riktlinjer för beteende i gruppchatter – stör varandra och betar sig illa ("Ordningsregler"/"Netikett" – se Stures sammanställning)

Elever har svårt med instruktioner

Svårt med varierande uppgifter

Svårt att veta om eleverna gör det som ska göras

Bristande motivation hos eleverna

Tidskrävande och svårt att känna sig ledig – gränslöshet

Tråkigare undervisningssituation för lärare

ANVÄNDA FJÄRR/DISTANS i framtiden

Lika många positiva som negativa till framtida arbete med Kombination när/fjärr/distans

Planeringstid – struktur och utrymme för ev. förändringar

Bedömningsunderlag/kursmål/varierade uppgifter

Främst för elever i behov av stöd/bra för stöd 1:1

Positiva till digitala verktyg för att samla material – annan typ av dokumentation av elevernas inläring – blir mer effektivt och säkert

Behövs tydliggöras vad som gäller vid upprättande och hantering av studiematerial i de digitala verktygen. Viktigt med tydlighet och lättillgänglighet för både lärare och elev.

Frigöra tid/effektivisera tid – se över schemaläggning och se möjligheter i em- och kvällsundervisning

Spara lokaler och slippa krockar i schema och bedömningstunga perioder

Viktigt att se vilka kurser som **inte** lämpar sig

NÄR använda?

Eleven är hemma med lindriga sjukdomssymptom (gäller även för lärare vid ex lindriga symptom och VAB eller vid andra planeringstillfällen mm).

Eleven är frånvarande längre tid (innan eller under hemmasittande)

Eleven har sociala svårigheter i främst skolmiljö/ingen studiero

Bor långt borta och endast har enstaka/en enda lektion

Vid grupparbeten

Eleven vill tenta av en kurs och kan ta ansvar själv för det

För elever som behöver ytterligare utmaningar; ex. läsa en kurs extra eller en kurs snabbare

Användas för utvecklingssamtal (OK under Covid)

Muntliga prov

Teori i yrkesämnen

Följa APL elever

Gymnasiearbetet

Vid stora rättningsbördor kan det underlätta för lärare

Enligt lärarna tycker ELEVERNA detta har fungerat mindre bra eller bra

Mindre bra

Saknar skolan och minskad kontakt med lärare och klasskompisar

Jobbigt att sitta ensam och sitta still på samma plats hela dagen

Ensamhet och utsatthet

Svårt att vara koncentrerad och motiverad

Blir distraherade hemma

Svårt att hitta disciplin och studieteknik som fungerar samt att ta eget ansvar i större utsträckning

Svårt att förstå vad som ska göras och rörigt när lärarna använder olika program/verktyg

Större arbetsbörda och svårt att uppleva stöd och pushning av sin lärare

Minskad social kontakt och mindre träning samt mer skräpmat

Problem med tekniken

Bra

Skönt att bestämma över sin tid och bra med tillgång till sparade genomgångar och material i de digitala verktygen

Man får mer gjort och kan vara mer effektiv

Tar större ansvar och lär sig att planera och prioritera

Lär sig bättre studieteknik (främst för elever medrelativt god teknik från början)

Lugnt och skönt att arbeta hemifrån

Skönt när inte andra elever stör

Bilaga 4

Frågor från förvaltningschef till rektorer

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

- lektioner
- kontakt med lärarna
- teknik
- praktiska moment?

3 Vad kan vi lära av denna situation?

Sammanställning av svar från rektorer

Svar från rektor Kattegattgymnasiet (program: EE, IN, IM)

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

- Jag har arbetat i etapper och haft en målsättning att få lärare att först förbereda sig mentalt för att sedan enklare kunna göra övergången. Vidare har ledningsgruppen på KG inför omställningen gått igenom våra digitala lärplattformar och satt ihop checklistor och andra hjälpverktyg för att underlätta det praktiska arbetet för lärare och elever.
- Det har varit positivt att ha gemensamma träffar med personalen där vi arbetat mer hands on och tillsammans gått igenom hur man kan använda våra digitala verktyg. Det har underlättat en kultur av att dela med sig av goda exempel.
- Nu handlar arbetet som rektor om att säkerställa och bibehålla kvaliteten i undervisningen samt att skapa strukturer som fångar upp elever som "kommer på glid" i den nya verkligheten.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller: lektioner, kontakt med lärarna, teknik, praktiska moment?

- Överlag har övergången till distansundervisning varit positiv. Flera lärare har vittnat om högre närvaro och flitiga elever. Till viss del skulle jag nog förklara denna effekt med "nyhetens behag" och att vi nu på allvar behöver tänka håll i, håll ut, håll om (bygg digitala relationer).
- Vissa elever har nu en väldigt god och tät kontakt med sina lärare medan andra tappat kontakt. Och i det senare läget är det viktigt att stärka elevhälsans roll på distans och arbeta för att vi ska upprätthålla kontakten med eleverna.

- En utmaning har varit och är att skapa vardagsrutiner som fungerar för elever som är ovana att rå om sig själva. Att sköta basala saker som hygien, sömn, träning, rast, sociala kontakter m.m. blir ännu mer viktiga när de mänskliga kontakterna försvinner.
- Tekniken har fungerat helt okej. I vissa fall har elever saknat uppkoppling men då har skolan löst det. Det finns ett behov av att säkerställa en lägsta nivå hos lärare, men min bedömning är att den digitala kunskapen och kompetensen verkligen fått en boost.
- Det finns en hel del praktiska moment inom yrkesutbildningarna som varit omöjliga att genomföra på distans. Därför är jag tacksam att beslut fattats att mindre grupper i undantagsfall ska kunna komma till skolan och genomföra enstaka uppgifter.

3 Vad kan vi lära av denna situation?

- Det finns elever som gynnats av ett digitalt skolalternativ och detta ska vi ta med oss till kommande läsårsplanering. T.ex. har vissa elever med tidigare hög frånvaro visat en positiv utveckling under denna tid.
- Det kollegiala lärandet i den digitala skolan ska vi ta vara på och säkerställa att de goda exemplen lyfts fram och sprids.
- Att det fungerar bra när informationskanaler är tydliga och samlade. Vi behöver säkerställa att vi har en organisation som snabbt fångar upp elever innan de riskerar att hamna "för långt" från skolan.

Svar från rektor Kattegattgymnasiet (Naturvetenskapsprogrammet och Språkintruktionsprogrammet)

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Tillsammans med övriga i ledningsgruppen. Vi har utökat till två ledningsmöte i veckan. Har varit proaktiva och i förväg planerat för senarior. Lutat oss mot Skolverkets och givetvis Folkhälsomyndighetens anvisningar. Arbetat mer med personalen än annars. Eller jag menar.....träffat dem mer för att prata om hur de mår och hur distansundervisningen fungerar. Personligen tycker jag det är påfrestande. Var mycket välbehövligt med fyra helgdagars ledighet i påsk.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

lektioner, Väldigt bra att vi tagit beslut att följa ordinarie schema. Där är vi överlägsna en del fristående gymnasier. Lärarna säger att det fungerar bättre än förväntat.

kontakt med lärarna, Bra. Har haft mail eller videokontakt varje dag med de lärare som arbetar hemifrån.

teknik, Mycket bra. Vi är mycket nöjda med hur TEAMS fungerar. Har bra stöd från IT-service. Detta är också en viktigt del av lärarnas kollegiala lärande. De som är lite bättre på det tekniska hjälper kollegorna.

praktiska moment? – Jag har teoretiska program. De flesta laborationer var redan genomförda.

3 Vad kan vi lära av denna situation? – Våldigt mycket. Vi har höjt vår IT-kompetens flera 100 %. Vi ser fördelar med distansundervisningen för vissa elever. Kommer kunna använda detta i framtiden. Men samtidigt har jag blivit ännu mer övertygad att IT/Skräms/Skype osv inte kan ersätta de personliga mötena. Jag tror den vanliga skolan behövs.

Svar från rektor, Kattegattgymnasiet

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Diskuterat lösningar med personalgrupper – arbetslag och yrkesträffar – när det började verka sannolikt med stängning.

Studiedag två dagar före stängning (slump) användes till stor del att pröva och hjälpas åt med gruppchatfunktionen i Teams och närliggande frågor maa förstående distansundervisning (som vi anade)

Viss förbättring/inköp av IT-hårdvara till personal och lösningar för elever som saknar tillgång till bra internet hemma.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

lektioner, Det var en bra lösning att vi på Kattegatt beslöt följa befintligt schema, det har stajat upp grundstrukturen och krävde dessutom ingen omplanering då schemat redan fanns.

kontakt med lärarna, 80 % har så här långt kunnat vara på skolan och jobba och det har varit positivt både för kontakterna rektor-lärare och lärarna emellan vilket många lärare gett uttryck för.

teknik, De digitala plattformarna och utrustningen har fungerat mycket väl i förhållande till den belastning de just nu är utsatta för. IT-supporten på Kattegatt är utomordentlig både till kompetens och engagemang. Detta gäller både hårdvarustödet via IT-tekniker och Användar-Teams- mm –stödet från lärare med detta uppdrag i sina tjänster.

praktiska moment? Ett svårt område såklart, det teoretiska utrymmet tar slut om man inte kan koppla till praktiska moment. Med tiden kommer arbetet att tappa tempo om vi inte kan hitta APL-lösningar eller viruset tillåter att kan ta in halvklasser eller så och även i åk 1-2. Vi kommer få en del efterarbete i höst med att ta igen för de som har läsar kvar och för de andra krävs snara lösningar i mindre grupper

3 Vad kan vi lära av denna situation?

Vi lär oss att på nya och bättre sätt använda digital teknik. Fler blir uppdaterade på hur det fungerar och kan fungera och självförtroendet ökar i takt med kompetensen.

Vi tar in behovet att ha allmän beredskap även för det oförutsägbara och blir bättre rustade för kriser av allehanda slag i framtiden.

Arbetslag svetsas samman av den gemensamma och ovanliga utmaningen.

Svar från rektor Kattegattgymnasiet

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Vi lyfte tidigt frågan i vår ledningsgrupp vad det skulle innebära att eventuellt gå över till distansundervisning. Vi ville få klart för oss hur personalens kunskap och trygghet i användandet av våra digitala verktyg såg ut och fick in statistik på detta som vi jämförde med vår lathund "Vilket digitalt verktyg används på Kattegatt till vad". Därefter samtalade vi med våra arbetslag om hur vi tillsammans behövde prioritera för att eventuellt behöva förbereda för en eventuell distansundervisning. Personalen ombads om se över och säkerställa att det fanns en tydlig och kommunicerad kommunikationskanal mellan lärare och elever i varje kurs och att det fanns en uppdaterad planering i varje kurs. Ett litet tag senare kom en studiedag som tillfullo ägnades åt att förbereda en eventuell övergång till distansundervisning.

Parallellt med detta har jag fört en tät dialog med min personal och kontinuerligt följt utvecklingen på riks och lokal nivå. Vi har också i skolledningen haft tätare möten med avstämningar och försökt att hela tiden planera för nästa steg. Våra två nyckelpersoner inom IT/IKT har varit delaktiga på våra ledningsgruppsmöten och de är även ansvariga för vårt skolgemensamma Team om IKT-frågor. På varje program finns också en "IKT-kontakt" som har varit extra behjälplig såväl innan som under hela förändringsprocessen.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller: lektioner,

Över förväntan. Eleverna har hittills visat på stor förståelse för läget och haft en hög närvaro. De första dagarna hördes enbart positiva tillrop men allteftersom tiden går framkommer utmaningar. Framförallt när det kommer till de elever som av olika anledningar har extra anpassningar och särskilt stöd. Många gånger har dessa elever svårt för att komma igång på egen hand och svårt för att arbeta ensamma. Vår specialpedagog har en viktig roll och samarbetar nu ännu närmre lärarna än tidigare för att vi inte ska "tappa" någon elev.

kontakt med lärarna,

Det har skett ett stort kollegialt lärande mellan lärarna och jag skulle vilja påstå att alla lär sig nytt hela tiden. Majoriteten av lärarna har varit på plats hela tiden men även de lärare som har varit hemma med milda symptom har varit lätt att hålla kontakten med via t.ex. videosamtal via Teams. Jag har också försökt att prata med så många som möjligt så ofta som möjligt för att stämma av läget, gärna dagligen.

teknik,

Tekniken har fungerat mycket väl. Kattegattgymnasiet har länge arbetat medvetet med IKT (tack vare Rikard) vilket har hjälpt oss i övergången till distansundervisning eftersom lärarna och eleverna redan är väl bekanta med och dagligen arbetar med t.ex. Teams och Unikum.

praktiska moment?

Teknikprogrammet är ett "semi-praktiskt" program med flera kurser som är både praktiska och teoretiska. Jag har därför upplevt en ibland svår gränsdragningsproblematik när det kommer till vilka praktiska moment som är nödvändiga för en elevs skull kontra vilka moment som kan

ersättas av teori. Tillsammans med lärarna har jag hittat rätt i denna balansgång och jag upplever att det finns en förståelse hos såväl lärare som elever för att läget är som det är.

3 Vad kan vi lära av denna situation?

En lärdom jag tar med mig är att det finns en enorm förändringskompetens i organisationen och att det är nyttigt att tvingas till att tänka nytt. Jag tar också med mig att det finns många olika sätt att arbeta på och att tekniken skapar ytterligare nya möjligheter till t.ex. digitala möten där deltagarna är på olika platser. Jag tar också med mig att denna stora typ av förändringsprocess tar väldigt mycket energi och jag som chef behöver skapa goda förutsättningar för min personal att kunna återhämta sig och känna att det är ok att göra det.

Svar från rektor Kattegattgymnasiet/Kristinehedsgymnasiet.

1. Vi har fokusgrupper med arbetslagsrepresentanter inom IKT som redskap för att införa och implementera digitala verktyg som gör att vi kan arbeta med våra digitala verktyg på ett gemensamt sätt på skolan. Vi har även utnyttjat del av studiedag samt arbetslagsmöten för såväl erfarenhetsutbyte som implementering av distansutbildning via våra digitala plattformar.
 2. a/ När det gäller lektioner har det inledningsvis varit en god uppslutning bland elever i att vara närvarande och delta i lektioner på distans. Det finns såväl elever som tycker att de har kunnat fokusera och prestare bättre i sin hemmiljö som det finns elever som upplever det svårt med att kunna fokusera och "disciplinera" sig att utföra de uppgifter som de blir anmodade. Lärare är ombedda att följa de rutiner som man vanligtvis har t ex att ta närvaro, ge ett tydligt och strukturerat upplägg av lektionsinnehållet samt avsluta lektioner med en avstämning vad man lärt sig.
 2. b/ Kontakten med lärare sker via Teams och kompletteras med andra "traditionella" verktyg t ex SMS, telefon, mail osv. De gånger som det uppstår otydlighet är oftast då elever fått större övergripande uppgifter att göra och elever inte tar initiativ till kontakt med lärare eller där lärare inte begår återkoppling på hur arbetet framskrider.
 2. c/ Vi har tydliggjort att det inte är läge med att börja använda teknik som eleverna inte känner sig bekväma med. Vi har även digitala läromedel inom de flesta ämnen och som man använt tidigare (innan coronapandemin) i undervisningen vilket eleverna är bekanta med.
 2. d/ Den stora utmaningen vi har är att kunna fullgöra utbildningen i de praktiska momenten på yrkesprogrammen. Genom "undantag" har vi möjliggjort att Fordons- och transportprogrammets elever inom transportinriktningen (yrkeschaufförer) kan upprätthålla sin undervisning och få sin körövning så att de erhåller körkortsbehörigheter och därigenom blir anställningsbara. Även för anläggningsförarna bedrivs enskild undervisning utomhus. Genom att bibehålla elever på APL och även i viss mån utöka den andelen, har vi möjliggjort att eleverna i främst åk3 kan tillgodogöra sig praktisk utbildning och med det undantag som finns fr o m den 2 april med att mindre grupper kan erhålla praktisk undervisning i skolan räknar vi med att eleverna kan fullfölja de praktiska delarna av yrkesämnena. Stora delar av yrkesämnena för åk 1 och 2 bedriver vi teoretiska yrkesstudier. Dock finns det programgemensamma yrkeskurser för åk1 som vi inte kan genomföra fullt ut vilket har stor betydelse för deras fortsatta studier.
- Det är mycket önskvärt att elever i mindre grupper i åk1 kan få tillgång till att bedriva praktisk undervisning i skollokaler för att fullgöra sina yrkesämnen så att de kan påbörja sina**

inriktningsskurser till höstterminens start. Vi har ingen organisation för att kunna bedriva praktiska yrkeskurser i åk2 som skulle varit klara i åk1 och det är till stora kostnader som det i så fall skulle låta sig göras. Jag förstår givetvis att detta är avhängigt av hur risken för smitta utvecklar sig, men ser inga hinder utifrån folkhälsomyndighetens och Skolverkets rekommendationer att även delar av elever i åk 1 kan genomföra sina yrkeskurser.

3. Det finns mycket att lära: dels vilka möjligheter som digitala verktyg ger som komplement till traditionell undervisning, men även att det ställer stora krav på elever att kunna använda tekniken samt att i högre utsträckning på egen hand bedriva inläring.

Svar från rektor Sturegymnasiet

RE3 Sturegymnasiet = gymnasiesärskola, IMAAST och HA

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Det har sett olika ut i mina olika verksamheter. I inledningsfasen möttes jag av iver och vilja att "lösa" allting och få det så likt en vanlig skoldag som möjligt. Våra förstelärare i digitalisering och IT-personal fanns att tillgå från dag ett och det kollegiala samarbetet var stort. För mig som rektor blev mitt största fokus att säkerställa att alla var igång.

Ganska snart började några uppleva frustration över elever som inte klarade av att logga in eller följa med i uppgifterna. Mitt arbete övergick till att stötta enskilda pedagoger i att det inte förväntas bli som en vanlig skoldag – för det *är* inte som vanligt nu. *Vad* och *hur* kan vi göra istället? osv.

Vi la in en halv studiedag kring distansundervisning för lärarna på Sturegymnasiet och jag märker att det var välkommet för personalen att samlas ihop tankarna och resonera tillsammans.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

Lektioner – fungerar bra i stora drag. Lärarna menar att det är samma elever som strular som det hade varit i klassrummet. På något program är studieron bättre (t ex på HA som annars kan vara stökigt). För språksvaga elever eller de med IF-diagnos är lektionerna mer utmanande.

Kontakt med lärarna – i stora drag bra. Vissa elever kan vara rädda eller blyga inför att visa sig i kameran. Som rektor har jag haft fler chattar och TEAMS-samtal är tidigare med min personal. Snabb och enkel kommunikation som har tagit i sett stort kliv framåt.

Teknik – i något fall har vi behövt lösa mobilt wifi. Det finns elever som inte klarar av tekniken alls på både gy-sär och IMAAST.

Praktiska moment – mycket utmanande på både gy-sär och IMAAST. När justeringen i direktiven var det **mycket välkommet att kunna erbjuda lösningar för elever med särskilt stödbehov** och behöver kontakt i skolan.

3 Vad kan vi lära av denna situation?

Jag är imponerad över människors lösningsfokus! Många vittnar om aha-upplevelser kring digitala verktyg. "Detta kommer vi ha stor nytta av även efter krisen!" hör jag ofta, till exempel digitala möten med personer som annars hade uteblivit helt.

Svar från rektor Sturegymnasiet, Lärlingsutbildningen & Restaurang- och Livsmedelsprogrammet

Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

- Gemensamma diskussioner och planering med pedagogerna om hur vi kan lösa den nuvarande situationen med undervisningen framöver och vad vi behöver se över för rutiner i de fall vi upptäcker elever som halkar efter.
- Tillsammans med rektorskollegor där vi och tagit hjälp av varandra och av varandras arbetslag.

Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

- Lektionerna:
Fungerar som tillfälligt substitut och lärarna har gjort ett otroligt bra jobb i omställningen. Nu när vi varit igång ett tag börjar vi se svårigheter att nå "alla" elever, särskilt de i behov av extra stöd. Även om vi tycker att det fungerar bra i allmänhet så ersätter inte distans/fjärrstudier det som händer i det fysiska mötet i skolan med lärare och klasskompisar.
- Kontakt med lärarna:
Inga större bekymmer, men det har varit många frågor om arbete hemifrån för att minska smittspridning och med en undran om tillit, att de då inte skulle fullfölja sina uppdrag.
- Teknik: De digitala hjälpmedlen har överträffat våra förhoppningar, samtidigt som de har sina begränsningar. Alla elever har inte nätverksuppkoppling som är stabil nog för att hänga med i undervisningen.
- Praktiska moment:
Eftersom årskurs 3 på Restaurangutbildningen har APL, så fungerar det tillfredsställande. Elevernas möjlighet att genomföra det ordinarie "Gymnasiearbetet" kommer troligtvis inte att lösas, utan får ske på annat sätt. Lärlingseleverna har fortsatt APL och fungerar som tidigare så länge APL-platserna inte säger något annat. De få elever som saknar APL-plats fortsätter med teoretiska uppgifter tills vidare.

Vad kan vi lära av denna situation?

- Vissa digitala former av undervisning kommer troligtvis att utnyttjas i större utsträckning än tidigare, exempelvis vid utvecklingssamtal och elever som svårtligen kan delta på skolan.

Svar från rektor Sturegymnasiet, Es/Sa

1 Hur har du arbetat med förändringsprocessen att få skolan att ställa om till distansundervisning?

Kontinuerlig dialog med lärarna om vad som är de största problemen. Strukturera upp och se till att dessa bli lösta. Det har varit alltifrån att elever saknas i olika grupper på teams, till att se till så att de elever som inte har internet hemma får tillgång till detta. Skapa möjligheter så att arbetslagen och ämneslagen genom det kollegiala arbetet kan hjälpa och stötta varandra. I onsdags hade vi en halv studiedag där lärarna fick utvärdera, reflektera om hur det varit och hur man kan arbeta vidare framgent på distans. Viktigt att ta tid för detta i dessa situationer.

De första dagarna efter stängning hade några arbetslag ett likande upplägg, för att skapa struktur och kvalitet.

2 Hur tycker du att skolarbetet på distans fungerar tex när det gäller:

Lektioner

Fungerar bra i vissa ämnen, initialt har det varit god närvaro och både lärare och elever har varit lite nyfikna på ett nytt sätt att arbeta på. Reflektioner från lärarna är bland annat:

Det interaktiva saknas, det är svårt att möta upp eleverna på samma sätt som annars. Gruppdynamik och produktioner går inte att genomföra i olika kurser, kan bli problem att nå vissa centrala mål. Vidare är det svårt att arbeta på distans med ex kreativitet, nyfikenhet, kommunikation, samspel, i ett kort perspektiv går det bra, men i ett längre perspektiv är det svårt. Elever som har svårt att arbeta får ännu svårare. För ett fåtal elever är detta ett bra sätt att arbeta på, då de har lite lättare att koncentrera sig hemma.

Flera lärare börjar meddela att elever inte löser att lämna in, genomföra olika moment/uppgifter hemma.

Det viktigaste att framföra är att:

Den sociala interaktionen saknas och för elever som lärare blir det monotont med att allt sker på distans.

Kontakt med lärarna

Som vanligt, fungerar bra.

Teknik

Teams fungerar ok, dock har den vissa begränsningar. Ex Zoom där man kan "se" fler än 4 elever hade varit att föredra (ny uppdatering på gång i teams där läraren kan se 9 elever åt gången, blir bättre)

Praktiska moment

I de estetiska området är fler av dessa moment svåra att genomföra.

Här kommer några ex. produktioner inom dans, konst, teater musik och film. De gruppdynamiska processerna inom samtliga genre, ensemble spel, körsång mm. Centrala innehåll som att:

eleverna skall få en allsidig träning i det estetiska hantverket, att i kommunikation med publik genomföra och analyser, blir svåra att genomföra. I många andra ämnen är det också svårt med det praktiska som ex laborationer inom naturkunskap, olika grupprocesser där elever hjälper varandra under en lektion mm.

Vad kan vi lära av denna situation

För ett fåtal elever kan detta vara ett bra sätt att ibland arbeta på. Utvecklingssamtal kan till viss del genomföras på distans.

Vi har genomfört en bra digitalisering för alla lärare och elever i de digitala plattformarna som vi använder idag. Viktigt att tekniken fungerar. Det kollegiala, att hjälpa och stötta varandra är viktigt i dessa sammanhang.

Svar från rektor Sannarpsgymnasiet

Utifrån vad jag anser vara ledarskap så är det oerhört viktigt att lita på medarbetares förmåga och vilja. Jag tänker, inte kritisera utan tvärtom berömma och uppmuntra, det är så vi måste tänka i dessa tider.

Jag tänker också att det är nu allt prövas, vad kan vi TILLSAMMANS göra för att eleverna ska lyckas. Jag är lyckligt lottad med en bra organisation där alla försöker så gott de kan utifrån uppkomna situation.

Ovan kan också med lätthet översättas till när du kontakt med mig om Vård och omsorgscollege. Inte ett ord om tvivel om hur jag har hanterat detta, tvärtom, vi kämpar tillsammans.

Vad vi alla lär oss är att det fungerar bra med distans och jag tror att när allt är normalt så kommer vi att ändra på en rad rutiner, exempelvis utvecklingssamtalen.

Vi prövas men utvecklas, tack för att du engagerar dig, det betyder mycket, var rädd om dig själv också!